

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyfelévre 2 K. 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetési díj: Háromhasábos peüt-sor egyszeri hirdetésre 30 fillér;
többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyitlár: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, ... az Eperjesi Magyar
Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának
... hivatalos közlönye. ...

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.

Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomdája
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Sárosvármegye jövője.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága, 1910. február 14-ikén tartott üléséből, az elnöklő *Taky József* alispán havi jelentése alapján, a kir. kormányhoz fölterjesztést intézett. Ebben panaszolja, hogy «vármegyénkből a *kivándorlás* egyre tart, sőt fokozódik; s egyelőre tehetetlenül állunk ezen, nemzetsorvasztó áramjattal szemben». Egyidejűleg a bizottság «a kormány figyelmét az új kivándorlási törvény (1909: II. t.-cz.) hiányaira felhívja azzal, hogy *egészséges közgazdasági politika* kifejtendő, a *közkereseti és megélhetési viszonyok* javítandók, *gyárak és ipartelepek* alapítása előmozdítandó és a *hegyvidéki akció* egész Sárosvármegyére kiterjesztendő volna».

Ugyanazon bizottsági ülésből *Dóbiás Ede* műszaki tanácsosnak, az államépítészeti hivatal főnökének, indítványára, fölterjesztést intéznek ugyancsak a kormányhoz a miatt, hogy «meglevő (kassa—orlói és eperjes—bártfai) *vasúti hálózatunk* a közforgalom jogos igényeit egyáltalán ki nem elégíti, sőt a szomszédos Zemplén- és Sárosvármegyékkel *közvetlen össze-köttetést* nem is nyújt. Az augusztus 1-jén életbelépő, *bártfa—felsővízköz—varannó—kassai, kincstári posta-automobiljárat* vármegyénknek *Bártfa és Felsővízköz felé, meg Zemplénnek Sztropkó és Varannó felé* eső, eddig Eperjessel összekötött vidékeit *székvárosunktól elvonja és Kassa város érékkörébe átkapcsolja*». Panaszolja továbbá a közigazgatási bizottság, «hogy nagyobb mérvű *iparunk* nincsen, más *gőczpontok* keletkeznek, a még virágzó *iparágaink* is lassanként *elsorvadnak, iparos-osztályunk elszegényedett*, úgy, hogy nemsokára hazánkban *vármegye alig lesz, a melynek lakosai mostohább viszonyok közt volnának*. Ezt az amerikai tömeges kivándorlás is fokozza».

Hoffmann Mór pénzügyigazgató indítványa alapján a közigazgatási bizottság a kormányhoz fölterjesztendő, félévi jelentésében hangsúlyozni fogja továbbá, hogy «az *egyenes-adók befizetése* a jogos várakozásnak meg nem felel. Az egyenes-adókbeli bevétel az 1910. január folyamán *csökkent*, s ezt csupán a többi adónemben* elért több-bevétel ellensúlyozza».

Vármegyei gazdasági egyesületünk — értesülésünk szerint — sok tekintetben káros nagybirtoknak érdekeit elsősorban istápoló és nagybirtokosi vezetés alatt álló *Omgénak utasításait* követi, ahelyett, hogy szembe előtt inkább a népnek százezreit kitevő kisbirtokosoknak érdekeit tartaná.**

Három sz. kir. városunk (Eperjes, Bártfa és Kisszeben) vezetősége csupa tehetséges emberből áll ugyan, de nagyrészt hiányzik belőlük az *erély és a kezdeményezésnek* bátorsága. Első-

*Vagyis — azt hiszszük — a túlnyomólag a legszegényebb osztályokat terhelő hús-, bor-, cukor-, sör-, ásványolaj-adóban, legfőképpen pedig az embergyilkos *szesznek* adójában. *Szerk.*

** Pedig már a kétezer esztendő előtt élt Tacitus történetíró megírta: «*Latifundia Romam perdidere*». (A nagybirtokok Rómát tönkretették.)

sorban illeti ez a szemrehányás Eperjes város előljáróságát, mely az akták bürokratikus elintézésében elegendő szorgalmat kifejt ugyan, de már a *városrendezés és -szépítés*, új gyárak és ipartelepek létesítése vagy elősegítése körül fennálló kötelességének elége meg nem felel, engedi, hogy vármegyénk és székvárosunk minden erőit Kassa és egyéb városok elvonják, s bennünket tönkretegyenek.

Kisszeben város legalább egy kefégyárat létesített, de Eperjes és Bártfa semmiféle. Pedig már két év óta életben van az 1907: III. t.-cz., a mely a kormánynak ipartámogatási célokra *háromszáz millió koronát* rendelkezésére bocsátott. Jutott-e vajjon városaink vezetőségének eszébe, hogy a kereskedelemügyi minisztériumban tudakozódni a Ausztriából nálunk letelepülni kívánó gyárak felől, és iparkodtak-e velők megegyezni, hogy telepeiket városainkban létesítsék? Egyáltalán nem!

Ily körülmények között vármegyénk jövőjét meglehetősen sötétnek és reménytelennek látjuk. Nincsen ember, a ki a helyes irányt megadni és romlásnak indult, pusztuló vármegyénknek elsorvadását megakadályozni vállalkoznék. Vajjon például Eperjesen a városi előljáróságban és a képviselőtestületben van-e valaki, a ki városunk *önálló törvényhatósági jogainak visszaszerzését* céljául kitűzné és ez által városunk újból való fejlődésének alapkövét letenné? Nincsen? Van-e valaki, a ki a három városban a *városi takarékpénztárnak* hasznos intézményét, az eperjesi *villamvilágítás városiasítását, népiskoláink államosítását* és ez által magasabb színvonalra emelésüket, jobb szintársulat szerződtetését stb. sürgetné? Bizony — lapunkon kívül — senki sincsen. A takarékpénztáraknak óriási haszna továbbra is a gazdag részvényesek zsebeibe vándorol ahelyett, hogy ez a pénz városunk pótdójának csökkentésére és városi közintézményeink szaporítására fordítatnék; és székvárosunk világítása továbbra is ki nem elégítő marad.

Hiszen pl. Eperjes város előljárósága csakis lapunkból értesült arról, hogy nemrég két fontos intézményünket az *egyévi önkénytelen iskolát* meg a *mértékhiitelesítő-hivatalt* tőlünk más városokba elvitték! Tavaly hajszálon mult, hogy *katonaságunk* további jelentékeny részét is el nem veszítettük. Hisz', ha Eperjesről a katonaságot Iglóra, Késmárkra, meg katonaság után kivánczó, más városokba átvizik, *jogakadémiánkat* pedig — a miről szó már volt — Miskolcra vagy Szegedre, a melyek ezért a gyönyörű intézményért százezreket áldozni hajlandók volnának, áthelyezik, Eperjesen vajjon mi marad?

Ezek és hasonló veszélyek előbb-utóbb beállanak, ha polgárainkban és vezetőségeinkben meg nem lesz az elhatározás arra, miképp — felekezetek szerinti csoportosulások helyett — vállvetve, együttes erővel vármegyénk és városaink emelésén munkálkodjunk. Kivánjuk, hogy ez az elhatározás bennök meglegyen!

A fogyasztási szövetkezetek létjogosultsága.

Nem mulik el nap, hogy a fogyasztási szövetkezeteket hol az országos, hol a helyi érdekű lapok hasábjain rég elcsépett, alapelkülű és egyoldalú felfogásból eredő, méltatlan támadások ne ériék. Legutóbb is egyik, tiszteletreméltó helyi lap nyilt-rovatában, a legelfogultabb faji és felekezeti felfogás szenvedelmétől elvakult honfitársunk, *Kalmár Ármin* eperjesi, túrógvári alkalmazottnak tollából, cikket közöl, a melyben, az eperjesi ötven és egynéhány kereskedő-család nevében, az összes magyarországi szövetkezeteknek kiirtását követeli, mert ezzel hazafiás és a felebaráti szeretet törvényének megfelelő cselekedetet vél véghezvinni.

Hát csak rajta, tessék az írtást megkezdeni; állunk eléje! A nagyközönség tájékoztatása szempontjából, tartozom azonban azzal, hogy a szövetkezetek létjogosultságát igazoljam.

Minden embernek természetadta joga van, hogy saját érdekeinek megvédelmezése céljából, másokkal szövetséget kössön, úgy azonban, hogy ezzel egy harmadiknak joga sértve ne legyen. Már pedig a fogyasztási vagy bármiféle szövetkezet tagjai, egyesülésük által, senkinek jogait nem sértik. Ha lehet és van létjogosultságuk a különféle bank-, hitel-, takarékpénztári, biztosítási részvénytársaságok alakulásának, miért ne legyen alakítható, gazdasági, ipari és élelmiszerek eladása, vagy vásárlása céljából, szövetkezet is? Ez nem sérti a felebaráti szeretetet, mert a szövetkezet másoknak tönkretételét nem célozza, sem kereskedők, sem iparosok, sem fajok, sem felekezetek ellen nem irányul, de egyedüli célja, miképp a közvetlen forrásból nagyban vásárolt élelmi és gazdasági árukat, az üzemköltségek hozzászámításával, a fogyasztóhoz továbbítsa, hogy így a fogyasztó jó, egészséges, természetes, hamisítatlan árut kapjon, előnyös árban és jó kiszolgálás mellett.

A magyar kereskedők jó nagyrésze túlságosan elfogult a fogyasztási szövetkezetekkel szemben, holott a szövetkezeti üzletet nem egyébrek, mint versenyző cézgek kellene tekinteniök, mint a hogy' az a valóságban így is van. Csodálatos dolog, hogy akkor, midőn a Galiciából bevándorolt és magát kereskedőnek valló atyafi a vidéken vagy Eperjesen felüti tanyáját, boltot nyit s, legtöbb esetben, tisztességtelen versenye és alattomos manipulációi által a magyar és tisztességes kereskedőknek nagy megkárosítására üzletet folytat, ilyenkor nem találkozik egy kereskedő sem, ki ez ellen és igaz okból fölajdulna, hasábos cikket írta. De ha boltot szövetkezet nyit, a mely pedig szintén nem egyéb, mint kereskedő, de a mellett tisztességes versenytársa a kereskedőknek, az már, a cikkiró szerint, torzalak s gyökerestől mind kiirtandó.

Ennek az elfogultságnak észszerű magyarázatát rendszeren senki sem tudja adni. Hisz' a fogyasztási szövetkezet éppen oly jogos tényezője a kereskedelemnek, mint bármely más kereskedő. És ha ez nem így lenne, akkor a kereskedelmileg sokkal fejlettebb külföldön, teszem Németországban, Angliában, vagy Amerikában, a szövetkezetek már rég kipusztultak volna. Holott az ellenkezője áll, mert ott nem léteznek ipari vagy más gyári gőczpont, hol nagyforgalmú, kiváló szakértelemmel berendezett és minden igényt kielégítő szövetkezet nem létesülne. Ezeknek a szövetkezeteknek vásárlóközönsége, legnagyobb részét, a munkásnép, tehát a legszegényebb sorsú elem, a mely olcsó pénzen, de mégis jó, egészséges élelmi- és ipari cikkekhez akar hozzáférni Angliában egy szövetkezeti központ évi forgalma az 1000 millió frankot is felülmúlja.

A szövetkezet nem teszi tönkre a tisztességes kereskedőket; hisz, a tapasztalat igazolja, hogy a létező szövetkezetek mellett ők is szépen prosperálnak. De igenis támadja a tisztességtelen kereskedelmet, a mi ellen védekezniök nemcsak joga, de kötelessége is úgy

a közönségnek, mint a kereskedőknek. Ezt nem tiltja semmiféle törvény; sőt a kis ember léte, a nemzet érdeke egyenesen parancsolja.

Tegyük fel, hogy a szövetkezetek mellett néhány kereskedőnek csupán üzleti forgalma csökken; ellenben tízezer család érzi a szövetkezetek jótékony hatását, akkor, azt hiszem, a tízezer család érdeke csak előbbrevaló, mint néhány kereskedőé! Hát a haladó kornak találmányai és újabb technikai csodái hány családnak egzisztenciáját tették tönkre? Mégis, józan észszel, senkinek sem jut eszébe, e miatt, a haladás ellen állást foglalnia. A vasúti hálózat szervezése és mindnagyobb kiterjesztése hány fuvaros-családot fosztott meg kenyértől? Azért senki sem foglal állást a vasutak fejlesztése ellen. Sőt ellenkezőleg, az lenne az ideális dolog, ha vasúton eljutni mindenhová lehetne.

A szövetkezet nem csinál tisztességtelen versenyt, mert úgyszólván lépést tart a helyi piac áraival, hogy így a többi kereskedőnek is megélhetést biztosítson. A szövetkezetben rejlő előnyöket a tagok üzletrezeik arányában élvezik, a mennyiben az esetleges több-haszon, alapszabályszerűleg, a szövetkezeti tagoké, tehát így a vásárlók közös tulajdona.

A szövetkezetek úgy nemzetgazdasági, mint szociális szempontból kiválóan áldásos intézmények, és hovatovább mind nagyobb fokú elterjedésük biztosan várható és remélhető.

A szövetkezetek a gazdaközönség terményeinek legmagasabb árban való értékesítése által, továbbá a legjobb termékek eladásával a gazda-, termelő- és fogyasztó-közönség érdekeit védelmezik, pénzt és vagyont adnak kezébe, a károsodástól és kiszorítástól megóvják, a mi által korunk égető szociális baját is gyógyítják. A szövetkezetek a magyar ipar termékeinek fokozottabb mérvű pártolása által, a népnek gazdasági oktatása és kereskedelmi ismereteinek terjesztése, emberbaráti, kulturális célok- és közcélokra való áldozatkészségük révén nemcsak a magyar társadalomnak, de az egész közgazdaságnak is kiváló szolgálatot tesznek. Ilyen intézményre a hazafiatlanság bélyegét csak elfogult ember sűtheti rá, nem tudva, hogy a szövetkezetek létesítése hazai tételes törvényeinkkel is biztosítva van. A szövetkezet, főcélját tekintve, elsősorban gazdasági érdeket szolgál. Hogy visszaélésekre is alkalmat ad, az nem az intézmények, de a vele élő emberek gyarlóságának tulajdonítandó. A rosszakarat mindennel viszállhat.

Nem hallgatható el azon körülmény sem, a mi a nemzeti háztartás szempontjából nem csekély jelentőségű, hogy a szövetkezet a legjobb adófizető-alany, mert egész üzletmenete könyvelve van, és könyvei, adókövetés céljából, a pénzügyigazgatóságának és törvényeseknek bemutattnak. Holott a kereskedők annyit vallanak be megadóztatás céljából, a mennyit jónak látnak, könyveiket senki ellen nem őrzi, sőt egy részük rendes könyvvezetést nem is gyakorol.

A szövetkezetek minálunk még jóformán gyermekkorukat élik, mert mihozzánk minden új áramlat a nyugatról jön be; 40—50 év múltán, midőn valamely intézmény a külföldön már virágzásra jutott, nálunk még csak gondolkodnak felette. De a kezdet nehézségein lassanként már túl vagyunk, a szövetkezeti eszme fontosságát ma már átlátja mindenki, még a csekély ítéletképességgel megáldott köznéppel is; mert árúcsikkait a szövetkezet olcsóbban adja, mit a nagybani rendelés és a központtal való egyesülés tesz lehetségessé.

A szövetkezetek tagjai, az elért nyereség és részvényeik arányában, alapszabályszerű kamatozásban, osztalékban részesülnek; vagy pedig az üzlet nyereségének egy részét közcélokra fordítják, úgy, mint az csak a közelmúltban is történt, hogy a Sárosvármegyei Budamér községében évek óta létező fogyasztási szövetkezeti fiókületünk több évi nyereségének egy része a község lakói között, a felekezetek számarányában, a róm. kath. és ág. evang. hitközségek céljaira az egyházi és iskolai pénztárba befizetve lett. Így a róm. kath. hitközség templomi és iskolai célra 800 koronát, az

ág. h. evang. egyházközség pedig 400 koronát kapott s ezzel a község lakóinak közterhe tetemesen megkönnyebbedett. Hasonló eljárás történt a többi falusi szövetkezeteknél is, a hol üzleti nyereség, mint fölösleg, mutatkozik.

Ilyen, kézzelfogható eredmény ellen hiábavaló minden szóharcz és hadakozás, mert frázisokkal sem hazát, sem társadalmat, sem pedig egyesek érdekét szolgálni nem lehet, legföljebb a könnyenhivőket gondolkodóba ejtheti, a bátortalanokat elriasztja. De a ki a szövetkezetek által elért eredményeket látja, ismeri és figyelemmel kíséri, az az elfogult, egyoldalú, merkantilista szempontokból eredő támadásoknak többé fel nem ül.

Szövetkezzünk tehát mennél nagyobb számban és mennél előbb! Beleérttem a kereskedőket is. Mert bizony a külföldi ellenintézményeitől nagyon elmaradtunk, s annak gazdasági és szociális eredményei és előnyei igen-igen reánk férnek.

Eperjes, 1910. február 14.

Faltin Géza.

a Sárosvármegyei Gazdák Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezetének ügyvivő-igazgatója.

A kigazdák tömörülése és állattenyésztésük föllendítése.

Buday Barna, a KÖZTELEK felelős szerkesztője, «Időszerű kérdések» czímen, 1909. december folyamán előterjesztést tett az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szociális bizottsága elé. Nagyjelentőségű — s küzdelmes gazdasági életünkben égetően aktuális — előterjesztésében a mezőgazdasági munkabérek, a munkáskereseteket és a földbirtok megosztási viszonyait, a kivándorlás szempontjából, tárgyalja.

E rövid közlemény keretében nem terjeszkedhetünk ki az egész tanulmányunk kivonatos ismertetésére; csakis a pontos statisztikai adatok tanulságából leszűrt végkövetkeztetésekből indulunk ki.

Buday Barna tanulmánya végén kijelenti, hogy az utolsó tíz esztendő tapasztalatai kiabrándítottak bennünket abból a reménykedésből, hogy a hazai munkáskereseti viszonyok javulása a kivándorlást csökkenteni fogja. A kivándorlás a munkabérek 50%-os emelkedése dacára is rendkívül fokozódott; tehát a munkabérek felszökésének visszatartó ereje elégtelennek bizonyult.

Mi legfeljebb a szükség és az inség körülményeit tudjuk kiküszöbölni a kivándorlásra kényszerítő okok közül. De a fejlett amerikai gyáripárnak magas munkabéreiből a magyar mezőgazdaság versenyre nem kelhet. Míg a gyors vagyonszerzés vágya Amerikában jobban érvényesülhet, addig a kivándorlás legáltalánosabb indító oka ellen gazdasági téren nem vehetünk föl eredményes harczot.

Az új kivándorlási törvény elég szigorú intézkedései végrehajthatatlanok, mert minél szigorúbb az ellenőrzés a fiúmei vonalon, annál több ember szökös át a határon, s veszi igénybe a trieszti vagy pedig a német föld felé vezető, alig ellenőrizhető útvonalakat.

Erdők és tehetségünk többféle lehetőséget talál arra, hogy javítsunk a viszonyokon s magunk és népünk számára reményteljesebb jövőt biztosítsunk a gazdasági tevékenység területén.

Buday tartózkodik attól, hogy részletes programot és olcsó tanácsokat adjon a teendőkre nézve; csupán néhány főbb irány kijelölésére szorítkozik.

Nézete szerint, a mezőgazdaságból élők sorsán csakis azzal javíthatunk, ha magát a mezőgazdaságot erősítjük meg. A mezei gazdálkodás intenzitásának föltétele pedig a virágzó állattenyésztés.

Ez életképessé teheti a törpe üzemet is s alátámaszthatja az egyéni függetlenséget olyan mostoha területeken is, melyeken az egyoldalú szemtermesztésből proletár egzisztenciák tengődnek.

Az állattenyésztésnek beláthatatlanul nagy szociális hatásai vannak, s részéről sem gazdasági, sem szociális szempontból nem tudna kijelölni nagyobb horderejű feladatot, mint az állattenyésztés fejlesztését. Erre még

nemzeti áldozatok árán is törekedni s a befektetett természeti és munkaértéket védeni kell, mert, ezzel egyidejűleg, milliónyi kisember tőkét is védjük, érvényesülésének és haladásának föltételét biztosítjuk.

A földhözkötés politikájának talaját azonban csakis a nép gazdasági intelligenciájának fejlesztése készítheti elő. A mezei gazdálkodás csakis oly mértékben válhat általánossá, a mint az ehhez szükséges tudás is általánossá válik.

Tanítani kell a népet a földművelésre, az állattenyésztésre, hogy azután a nép a földnek hivatott kihasználója és megőrzője lehessen. Ma a magyar föld javarésze a tudatlanságot és a tehetetlenséget sínyli. A jobb, termékenyebb korszakot csakis a nép gazdasági nevelésével teremthetjük meg.

Czikkünk céljaihoz ennyit találtunk szükségesnek a szerző becses tanulmányából kivonatosan közölni. Hisz' e mélyreható tanulmányunk idézett végkövetkeztetéseit igazolják a hegyvidéki miniszteri kirendeltségnek széles alapokra: az egész északkeleti hegyvidékre kifejtett amaz akcióját, a melylyel elsősorban a nép takarmánytermesztését, a közlegelők jókarba helyezését, egyszóval az állattenyésztés föllendítését nemzeti áldozatok árán is előmozdítani igyekszik.

Minden kezdet nehéz, minden intézménynek át kell esnie a gyermekbetegségeken, de, hogy a népies állattenyésztés föllendítése céljából állami támogatással és anyagi áldozatok árán kifejtett segítőakció oly megdöbbentően általános bizalmatlansággal találkozék, az csak a legnagyobb fokú tudatlanságnak s ama körülménynek tulajdonítható, hogy népünkkel eddig csak bürokratikus szükségből foglalkoztunk, ez a foglalkozás pedig a legkevésbé népszerű. Hisz' az adófizetés és a törvények intézkedéseinek megtartása még az úriembernek sem kellemes.

Rétjeink kat. holdankénti termése, országos átlagban, 16,5 métermázsára tehető. A hegyvidéken óriási kiterjedésű területeken a kat. holdankénti átlagtermés alig üti meg a 8 métermázsát. A síkterületek s lankás dombokokon fekvő, üde talajú legelők égerrel s egyéb lombcsérjével, a száraz domboldalokon fekvő legelők pedig nyírral és borókával vannak sűrűn benőve. Igen sok a vadvízes, mocsaras és a majdnem vagy teljesen kopár, mély vízmocsásokkal barázdált rét és legelő.

A takarmánytermő területeknek így, általános pusztulása, vagy legalább is nagymérvű értéksökkenése nemcsak kivánatos, de szükségessé teszi a szakszerű irányítással bevezetendő javítást s, legtöbb helyen, a hol a nyomasztó szegénység a saját közös legelőjén teljesítendő munka napszámberét sem nélkülözheti, az állam anyagi támogatását. Mégis az egész északkeleti hegyvidéken bárhol akarjon is a hegyvidéki min. kirendeltség megbízottja javítási munkát teljesíteni, pár esetet kivéve, a legridegebb visszautasítással találkozik. Segítségül hívja a nép legközelebbi vezetőit: a lelkészt, tanítót, jegyzőt; ezek jóakarató rábeszélései is hasztalanok s legfeljebb annyit eredményeznek, hogy a bizalmatlan nép gondolkozni kezd, s megkéri a papját, vagy más intelligensebb vezetőjét, hogy próbálja ki a javítást a saját földjén s majd, ha a próba sikerül, ő is követni fogja. De azért megtörtént, hogy a lelkészt felettes hatóságánál följelentették, hogy a parochiális birtokot az állam kezére juttassa; egy népes községben pedig fölzendült a nép, a vadvízes lelkészi és tanítói illetményeken kiemelt vízvezető-árkokat erőszakosan betömté s, a csendőrség közbelépésére, oly zavargás tört ki, melyet csak katonaság kirendelésével lehetett lecsillapítani. Mással a nép javát szívén viselő főszolgabíró vette kezébe a legelőjavítás ügyének vezetését, de nehogy járásában zendülés törjön ki, s nehogy kényszerítő eszközök alkalmazásával még népszerűtlenebbé tegye az ügyet, visszalépett, s a kezéhez kiutalványozott államségélyt visszaküldte.

Ily, égbekiáltó tudatlansággal és maradisággal szemben minden, a néppel érintkező társadalmi tényezőnek hazafias kötelessége: a nép jóirányú nevelése s annyi

Sirolin

„Roche“

kapható minden gyógyszer-tárban.
Ára üvegenként 4 korona.

Az orvosi kar által ajánlva.

Gümőkór (tüdőbajok), légzőszervi bántalmak, számarköhögés, influenzánál.

Ki használjon Sirolint?

1. A ki hosszú időn keresztül köhögés bántalmában szenved.
2. Mindazok, kik gégehurutban szenvednek. Sirolin „Roche“ által rövid időn belül meggyógyulnak.
3. Asztmában szenvedők már rövid has-

nalat után lényeges könnyebbülést éreznek.
4. Skrofulás, mirigyduzzadásos, szem-és orrhurutos gyermekeknek rendkívül fontos szer a Sirolin.
A táplálkozást nagyban elősegíti.

Csak eredeti csomagolású SIROLIN „Roche“-t kérjünk és pótszereket határozottan utasítsunk vissza.

Sirolin iródatlant E. 18 kívánatra ingyen és bérmentve küld

F. Hoffman-La Roche & Co Wien III I. Neulinggasse 11.

sok bajának gyógyítása érdekében, intenzív tevékenységet kifejtene.

A nép mezőgazdasági ismereteinek terjesztésére a földműves-iskolák, a gazdasági szaktanárok és a gazdasági egyesületek által rendezett téli előadások, parasztmintagazdaságok és, újabban, az önálló gazdasági népiskolák hivatják; s bár e tényezők elismerésreméltó tevékenységet fejtenek ki, az eredménnyel nem lehetünk megelégedve.

A népek sorsát a meglévő viszonyokban gyökeres változást eszmék irányítják; a társadalom szociális és gazdasági fejlődésének haladása mindenkor az uralkodó eszmének irányában történik. (Vége köv.)

A képviselőválasztás küszöbén.

Páratlanul impozáns egyértelműséggel nyilvánult meg ezévi február hó 6-ikán a magyar kereskedők vélekedése a politikai helyzet tekintetében. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés választmányi ülésére besereglettek az összes vidéki kerületek kiküldöttei és a több mint száz főre rúgó gyülekezet alaposan megvitatta, mitévő legyen a választásokon az ország szervezett kereskedelme. Ismételt hallott panaszok újra felhangzottak, rég elsóhajtott keservek megint feltörték kereskedőink kebeléből. Azonban határozottan van egy nagy különbség a multhoz képest: ezúttal olyan lépésre határozták el magukat kereskedőink, a melynek szükségképpen folytatása lesz. A kritika után immár kilépnek az aktív terére. A képviselőválasztásokon az O. M. K. E. az idén részt fog venni. Az a szervezet, a mely már tavaly megmutatta az erejét az adóreform során, mikor harcba hívta az ország valamennyi ipari és kereskedelmi érdekképviselőjét, lábra állította az egész városi polgárságot és kivívta egyéb előnyök közt a kereseti adó minimumának kontingentálását: az a szervezet most még tovább megy egy lépéssel.

Nyíltan, minden kéréssel nélkül, a becsületes kereskedő jóhiszemű egyenességével megmondja a magyar kereskedelem országos érdekképviselője, hogy befolyást akar gyakorolni a választásokra. A kereskedők szavazatának felhasználásával, kerületbeli súlyuknak a maga helyén való érvényesítésével egy pozitív és egy negatív eredményt akar elérni az O. M. K. E. A negatív eredmény az lesz, hogy azok a jellegzetes alakjai a haladókori parlamentnek, a kik a gyűlölködéstől fudokolva törtek mindig a képviselőházban a kereskedelem ellen, azok a gyászos egyenisegek, a kik a miniszteri büroknak olykor igen csekély jóindulattal megszóvegezett javaslatait antimerkantilista foltokkal akarták megtoldani: ezek az alakok, úgy reméljük, szép rendben ki fognak maradni a képviselőházból. Nem ismétlődnek meg újra a groteszk esetek, a melyek oly gyakran harsogó kacajra fakasztották a klub és folyosó öntelt társaságát. Hányszor fordult elő, hogy a drága mandátumot épp a tévezetett, szép szavakkal elámitott kereskedők voksaik szereztek meg s íme, meg sem feketedett még az antracén-tinta a megbízólevélben, már kapta magát a képviselő úr és állást foglalt azok ellen, a kiknek parlamenti képviselője, az országban való megvédelmzése volna a hivatása.

E negatív cél mellett, kereskedelemellenes elemek kiküszöbölésén kívül pozitív törekvése is van a szervezett kereskedelemnek. Az, hogy minél több kereskedő, iparos, általában városi ember jusson be a Házba. Nem osztályérdek ez, hanem az ország egyetemes érdeke, hogy a népképviselő ne csak jogászokból és mezői gazdákból álljon, hanem helyet kapjanak ott a közgazdasági kérdésekben otthonos, gyakorlati észjárású üzletemberek is. Helyesen állapította meg egy erdélyi tekintélyes kereskedőember az O. M. K. E. febr. 6-iki gyűlésén, hogy az antimerkantilista irányzat parlamenti diadalait nem mindig a képviselők fellobbanó gyűlölködése és agrár-hajlandóságai mozdítják elő, hanem az, hogy teljességgel nem ismerik ezek az urak az üzleti világ kívánságait, ügyét-baját, s ha hallanak róla, orvoslásukra képtelenek. Egy hosszú proceszus, a mely az összeférhetlenség törvényen kezdődött, kiszorította a parlamentből a közgazdasági élet számos értékes alakját, helyükbe handabandázó, kopott frázisokból élő, kurjongató üres emberek jöttek.

Ez a képviselői típus, még ha tetőtől talpig el volna telve a kereskedelem, az ipar szeretetével, még ha minden törekvése odairányulna is, hogy e hivatás művelőinek sorsát javítsa: mindez nem volna elegendő. Hiányzik a hozzáértés, a tapasztalat, a gyakorlat. Csak nézzük meg az 1908. év kétszázötvenedik zárszámadását s látni fogjuk, mennyire megbosszulja magát, ha a nemzeti az egyoldalú pártpolitika tömkelegében elveszíti a helyes utat s olyan férfiakra bízta az intézkedés, ellenőrzés feladatát, a kik sem nem értenek ehhez, sem érzéklük nincs hozzá.

Ennek a sokat próbált, keserves csalódásokon keresztülment országnak érdekében áll, hogy ezzel a helyzettel tisztába jöjjön.

Ezért bízunk benne, hogy tiszta, hazafias érzéstől vezetve támogatni fogják az O. M. K. E. törekvését a kereskedőkön, iparosokon kívül a másfoglalkozású egyének is, különösen a városi polgárok, a kik már beteltek végképp a frázisokkal és azt akarják, hogy az ország tanácsában a közgazdasági kérdéseket arra termett férfiak vitassák meg.

Itt közöljük azt a határozatot, melyet egyhangulag fogadott el az O. M. K. E. központi választmánya:

„Az egyesülés a közlegő országgyűlési képviselőválasztásokban tevékeny részt vesz. A kereskedelem érdekeit érintő országos jelentőségű kérdésekben eddig elfoglalt álláspontjához változatlanul ragaszkodik. Mint a magyar kereskedelem egyetemes érdekképviselője egyik politikai párthoz sem csatlakozik, külön politikai pártot sem alakít, hanem felhívja tagjait, hogy a legközelebbi képviselőválasztások alkalmából, pártállásukra való tekintet nélkül, a különböző jelöltek közül első sorban a kereskedőkre és iparosokra, ilyenek hiányában pedig azokra adják szavazatukat, a kik felfogásuk, a multban tanúsított magatartásuk, valamint programjuk alapján biztosítékot nyújtanak arra, hogy a magyar ipar és kereskedelem érdekeit mindennemű támadással szemben hathatósan megvédik és előmozdítják. Az O. M. K. E. a leghatározottabban elítéli az országgyűlési obstrukciót, mely a parlamentet meddőségre kárkoztatja, a gazdasági fejlődést, de különösen a kereskedelmet és ipart megbénítja és létfeltételeiben veszélyezteti. Az O. M. K. E. szükségesnek tartja, hogy parlamenti életünkben az obstrukció kiküszöböltesse és hogy a törvényhozás működésének zavartalansága érdekében a közlegő választások alkalmával a képviselőjelöltek határozott állásfoglalásra felhívattassanak.»

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

A dr. Ferbstein Károly által rendezendő zeneestély február 23-ika helyett márczius 2-ikán fog megtartatni.

A népakadémia 8-ik előadását február 20-ikán, vasárnapon, d. u. 5 órakor Gömör János a Vigadó nagytermében tartja. Tárty: «A Föld fölfedezése» (folytatás). — A 9-ik előadás február 27-ikén lesz, a mely alkalommal ugyancsak Gömör János Nansen északsarki expedícióját mutatja be 60 színes vetített-képből.

HIREK.

— **Személyi hírek.** Dr. Obál Béla, az eperjesi ev. theol. akadémia tanára, közel 1 évi tanulmányi távollét után, Eperjesre visszatért és előadásait újból megkezdte. Részére a vallás- és közoktatásügyi miniszter újabb 2500 K ösztöndíjat állapítván meg, júniusban, tanulmányai folytatása végett, Halléba újból visszautazik. — Dr. Sümegi Vilmos és dr. Fried Lajos függetlenségi és 48-as képviselők febr. 17-ikén, a kissebeni papírgyár ügyében Eperjesre érkeztek.

— **Semsey Boldizsár, Sárosvármegye főispánja,** a fővárosból, hol a politikai mozgalmakra való tekintettel több napig időzött, február 17-ikén Eperjesre visszaérkezett. A mint mindnyájan örömmel értesülünk, a politikai viszonyok lehetségessé tették, hogy köztisztviselőben álló főispánunk díszes állását továbbra is megtarthassa. Reméljük, még igen sokáig!

— **Kinevezés.** Az eperjesi kir. törvényszék elnöke Chalupka Géza cs. és kir. volt őrmester, eperjesi lakost a felsővízközi járásbíróshoz hivatalszolgárára kinevezte.

— **Hymen.** Mészáros Kálmán enesi nagybérlő február 14-ikén özv. Adler Samuné leányával, Arankával, Kapiban házasságot kötött. Mint polgári tisztviselő, Egerer Ferencz eperjesi főszolgabíró járt el; az egyházi esküvő pedig másnap, Budapesten, a Dohány-utcai izr. templomban ment végbe.

— **Eljegyzések.** Eisenstädter Gyula, a sátoraljaújhegyi Vajda és Eisenstädter-könyvkereskedés és könyvnyomda társtulajdonosa, eljegyezte Fonföder Malvinkát.

Amster Adolf eperjesi fakereskedő eljegyezte Stern Etelkát, Zemlénmátyásról.

Radányi Jenő gazdatiszt jegyet váltott dr. Szele Andor kassai jogakadémiai tanár leányával, Erzsébettel.

Kemény Árpád m. kir. állatorvos (Felsővízköz) eljegyezte Fischer Rózsit (Kistelek).

— **Adomány.** Néhai Kubinyi Albert hagyatékának örökösei, az örökösök végrendeleti meghagyásának megfelelően, az eperjesi ev. Kollégium, Theol. Otthon, polg. leányiskola és tanítóképző-intézet javára összesen 6 ezer, az örökösök szegénysorsú fivére számára pedig 15 ezer koronát adományoztak. A hagyaték értéke, végleges megállapítás szerint, közel 400 ezer korona. Örökösök: özv. Csátary Zsigmondné szül. Hellner Virginia, ki az örökösöknek rokona, úgy leányai: Draskóczy Lajosné és Schöpflin Gézané.

— **Az eperjesi Justh-párt dr. Csátary Ágost** elnöke alatt szűkebbkörű értekezlet tartván, képviselőjelöltné állítását elhatározta. Az itt járt Hentaller Lajos, Sümegi Vilmos és Fried Lajos képviselők érintkezésbe léptek dr. Flórián Károly jogakadémiai tanárral, s őt a jelöltség elfogadására fölkérték. Flórián erre, bizonyos föltételek teljesítése esetére, hajlandónak is nyilatkozott.

— **Sárosvármegye 67-es (kormány-) pártja** Eperjesen hétfőn, febr. 21-ikén d. u. 2 órakor, br. Ghillany Imre elnöke alatt, alakuló nagygyűlést tart. Erre az egész vármegyéből igen sokan készülnek, s így a gyűlés impozánsnak ígérkezik.

— **Dr. Uhlig Leo** országgyűlési képviselő február 16-ikán d. u. a következő táviratot küldte a bártfai FELSŐSÁROSI HIRLAP-nak: „Lapoknak ama közlése, hogy kormány pártjába belépni szándékozom s hogy értekezleten résztvettem, téves; úgyszintén az is, hogy Bártfán jelölése esetén Zsembery István néppárti programmal lép fel.»

— **Tanügyek.** Sárosvármegye közigazgatási bizottságának február 14-iki ülésén dr. Tergina Gyula kir. tanfelügyelő jelentette, hogy január folyamán az összes bártfai és a kissebeni elemi iskolákat meglátogatta; a vallás- és közoktatásügyi miniszter az üresedésben volt, valamennyi állást betöltötte, több tanító részére személyi pótlékot utalványozott, és többnek nyugdíjigényét fölemelte. A miniszterelnökhöz fölterjesztendő, félévi jelentésbe föl fognak vétetni a következők: a vármegyében még mindig van 40—45 község, a melyben 30 tanköteles iskolázatlanul marad, mert iskola nincs. Ezek a községek iskola felállítására semmi módon rábíthatók és képesek nem lévén, kéri a bizottság, hogy ezekben állami iskolák állíttassanak föl. Felhívja továbbá a kormány figyelmét arra, hogy Sárosban a magyarosítás csak úgy lehetséges, ha a kormány minden községben óvodát állít föl. Helytelen dolog az is, hogy a kántorság a legtöbb felekezeti iskolánál a tanítói állással egyesítve van; a kántori teendők u. i. a tanítót tulajdonképpen hivatásától elvonják, és a tanítónak igen sok mulasztását okozzák. A bizottság a kormányhoz fordul, kérje föl az egyházi hatóságokat, hogy ez ügyben bizonyos egyöntetű eljárást kövessenek. Felhívja továbbá a kormány figyelmét az 1907: XXVII. t.-cz. azon hiányára, hogy a felekezeti iskolától államihoz kinevezett tanítók felekezeti szolgálati éveit, a fizetés szempontjából, figyelembe nem veszi. Az eperjesi g. kath. hitközség Eperjesen új iskolát szervez. Ennek tanítója részére fizetés címén 100 koronát (?) állapított meg; a többit az államtól kéri. A bizottság fölterjesztést intéz a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy a tanítónak járó, további 900 kor.-t az állampénztárból utalványozza ki. A benedekvágási g. kath. iskola-szék az ottani iskola tannyelvéül a rutnéllt állapította meg; de mivel a tannyelv a vármegye egész területén a magyar, nehézség támadt. Utólag azonban az eperjesi püspök hozzájárult, hogy ennek az iskolának a tannyelve is a magyar legyen. Ennélfogva a bizottság is a magyar tannyelvet állapította meg.

— **Halálozások.** Rojkovich Tivadar, városi árvaszéki igató február 16-ikán, életének 63-ik évében Eperjesen elhunyt. Temetése február 18-ikán, a gör. kath. egyház szertartása szerint ment végbe.

Hörk József, a pozsonyi ág. hitv. evang. theol. akadémia tanára, ismert nevű egyházi szakíró, Pozsonyban, febr. 16-ikán, 62-éves korában elhunyt. Előbb — 24 éven át — az eperjesi Kollégium theol. akadémiajának tanára volt, és a jogakadémia az egyházjogot adta elő. Megírta, többek közt, a Kollégium, meg a sáros-zempléni ev. esperesség történetét. A Kollégium tanári-kara, a halál hírére, Szutórisz Frigyes koll. igazgató elnöke alatt ülést tartván, az elhalálozás felett őszinte részvételt fejezte ki és Ludmann Ottót fölkérte, hogy a febr. 18-ikán végbement temetésén, a Kollégium képviselőjében megjelenjen és, a gyász jeléül, a ravatalra koszorút helyezzen.

Szilvássy Andor, Szepesváralja város polgármestere, február 17-ikén elhunyt.

— **Sárosi művésznő kiténtése.** Berthóty Gizi, a kinek előmenetelét lapunk mindenkor élénk érdeklődéssel kísérte, a mint örömmel

értesülünk, a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyásával, e célra rendelt alapítványból 7000-koronás ösztöndíjat kapott. A nagytehetségű, fiatal ének-művész ezidén fejezi be mesternőjénél, Maleczkynénál, tanulmányait, s ősszel a párisi Akadémiára megy, a honnan hírneves impregzárióval, a ki annak idején Carusot kísérte, hangversenykörútra indul. Berthóty Gizi, az Eperjesi Széchenyi-körnek fölkérésére, a márcz. 2-ikára halasztott hangversenyen közreműködik, s tüntető hangját és bravúros énektechnikáját, a melyről zenei körökben valóságos elragadtatással szólnak, városunk és vármegyénk közönsége ez alkalommal élvezheti fogja. A kíséretet, a mint értesülünk, Tarnay Alajos zongoraművész, zeneakadémiai tanár, látja el.

— **Alapítvány.** Rosenfeld Ignác né szül. Bottenstein Adél úrnő (Kisszeben) 300 koronás alapítványt tett az Izr. Nőegylet javára. A nemeslelkű alapítónak ezúton is leghálásabb köszönetünket fejezzük ki. *As elnökség.*

— **Hagyomány.** Klein Antal kelmefestő-iparos az eperjesi, szepesváraljai és késmárki evang. egyházközségek templomalapja részére végrendeletében 200—200 koronát hagyományozott.

— **Felolvasás.** Dr. Szlavik Mátyás, ev. theol. akad. tanár, február 25-ikén Késmárkon, a protestáns-estélyen felolvasást tart «Isten a természetben» címmel. Ugyanazon alkalommal *Vietorisz* László, III. éves theologus, Váradi Antalnak egyik legszebb költeményét fogja elszavalni.

— **Az államsegély felosztása** tárgyában Eperjes város tanácsa, legutóbbi megállapodása szerint, a közgyűlésnek azt fogja javasolni, hogy a 14 ezer kor. segélynek körülbelül felét a tisztviselők fizetésének és lakbérének kiegészítésére, a másik felét pedig a rendőri személyzet szaporítására és illetményeinek fölemelésére fordítsa.

— **Felolvasás.** Érdekes előadás lesz febr. 20-ikán, vasárnap este 6 órakor a «Rákóczi» Kath. Kör nagytermében. Dr. Berthóty Ilona budapesti hírlapíró tart előadást «A keresztény nő hivatása»-ról. Dr. Berthóty Ilona, Berthóty Pál ezredes, budapesti honvédkerületi parancsnok leánya, ki a bölcsészeti doktorátust kitüntetéssel tette le, s az első magyar női újságíró.

— **Teaestély.** Az eperjesi Izr. Nőegylet, népkonyhája javára, márczius 5-ikén a Vigadó nagytermében teaestélyt rendez. Belépődíj 1 kor. 50 fillér. Kezdeté 8 órakor.

— **Tudományos esték.** Február 14-ikén, a Kollégium II. emeleti tanácstermében, *Fónas* János tartott előadást ezen a címen: «Van-e történelmi tudás?». Az előadó mély filozófiai tudásával és gyönyörű nyelvezetével teljesen lekötötte a hallgatóság figyelmét ennek az, egyébként igen elvont kérdésnek tárgyalásánál. Az előadó azt fejtegette, hogy a történet nem exakt tudomány. Nem az, akár a társadalom történetéről, akár pedig a természeti világ történetéről szólunk. Szükségképpeniség, oksági viszony csak egy-egy tünemény-pár között van, de a tünemények láncolata között már nem. Még kevésbé lehet szó ily szükségképpeniségről ott, a hol a tüneményláncolatok keresztül-kasul metszik egymást. Ennek folytán előadó elveti a *mechanisztikus világ-felfogást*, mely egyedül képtelen megmagyarázni a történetet, s az *erkölcsi világ-felfogást* fogadja el. A kérdéshez dr. Horovitz Simon, dr. Réz Mihály, dr. Hebelt Ede, dr. Flórián Károly és Ludmann Ottó szólottak hozzá, a mire az előadó még a zárszó jogával élt. A legközelebbi tudományos est február hó 21-ikén, hétfőn d. u. 6 órakor lesz. Ekkor dr. Máriássy Béla «II. József alkotmányellenes törekvéseiről» tart előadást.

— **A M. Kárpátgyűlés Eperjesi Osztályának** ezidei turista-estélyeire sikerült — úgy halljuk — dr. Cholnoky Jenőt, a kolozsvári egyetem nyilv. rendes tanárát, megnyerni. Dr. Cholnoky szívesen áll az Osztály rendelkezésére «Erdélyről» szóló, képekkel élnéltett felolvasásával, ha a felolvasások tiszta jövedelme a Magas-Tátrában felállítandó obszervatórium javára felajánlatik. Ezt az Osztály örömmel megígérte. E szép célra való tekintetből, ez alkalommal, kivételesen, az Osztály tagjai is csekély belépődíjat fognak fizetni. Ismerve dr. Cholnoky kiváló egyéniségét, örömmel várjuk az Osztály turista-estélyét.

— **Támogatás a kormány részére.** Sárosvármegye közigazgatási bizottságának febr. 14-ikén tartott ülése, Lukács László pénzügyminiszternek jan. 20-ikán kelt és a bizottság odaadó támogatását kérő leiratára, egyhangulag kimondta, mi-

kép a leiratot tudomásul veszi azzal, hogy a bizottság, a mint eddig, úgy ezentúl is készséggel közrehatni fog arra, hogy a pénzügyi törvények, azok szellemében és azok keretein belül, sikeresen foganatosíttassanak.

— **Az Eperjesi Tanári-kör** szombaton, febr. 12-ikén, tartotta harmadik felolvasó-estélyét. Ez alkalommal is egészen megtelt a vármegye-ház nagyterme. Az estély első pontját a koll. főgimn. Dalkör szolgáltatta, mely, *Borsody* Károly tanár vezetésével, magyar dalokat adott elő jó összhangban, temperamentumosan, nagy sikerrel. Azután *Dancs* Andor koll. főgimn. VIII. o. t. elszavalta *Jókai* Mórnak «A lengyelek fehér asszonya» című költeményét, erőteljesen, helyes hangsúlyozással, teljesen beleképezve magát az orosz czár lelkiállapotába, a kit a fehér asszony halálba kerget. Az estély főpontja *Wick* Béla kir. kath. főgimn. tanár «Norvégiai utam» cz. előadása volt, melyet vetített képek kísérték. Röviden ismertette Norvégia történetét, megemlékezve Norvégiának 1905. évben történt elszakadásáról Svédországtól, a mit ez a kicsiny, de keményerkölcsű nemzet vér nélkül hajtott végre. Képeken láttuk azután Norvégia fjordjait, melyek az egész part mentén húzódnak végig, s a legváltozatosabb és legszebb alakzatokat tüntetik fel. Itt csodálhatjuk az utazó az éjtéli napnak tüneményeit, a mikor a nap az év egy részében állandóan ragyog az égboltozaton, hogy azután ismét teljes sötétségbe burkolja az országot. Részletesen szölt a norvég kultur-állapotokról, de az ezekről tett megjegyzései, sok tekintetben, ellenkeznek a köztudomású tényekkel s arról tesznek tanúságot, hogy egy-egy megfigyelt esetről még nem lehet általános következtetést vonni. Végre bemutatta Christiansand, Flekkefjord, Stavanger, Hauge-sund, Bergen, Aalsund, Molde és Thronjerm városokat s azok nevezetesebb középületeit, mindenütt hozzáfűzve egyéni megfigyeléseit. A felolvasó ügyesen csoportosította anyagát s választékos, szép nyelven írta meg útleírását, melyet *Uhlarik* József, jogászegyleti jelenlegi elnökkel együtt tett meg. Ez utóbbi a fölvételeket eszközölte, a melyekről *Bayer* Róbert kir. kath. főgimn. tanár azután a diapozitíveket készítette. A felolvasó, ki szombaton, febr. 19-ikén útleírását folytatja, sok tapsban részesült.

— **A Kassai Nemzeti Színház** műsora: Vasárnap (február 20-ikán) d. u. «Jack, a senki» (vigjáték); este, hétfőn (február 21-ikén) és kedden (február 22-ikén) «Luxemburg grófja» (op.).

— **Az ex-lex Sárosban** hatását nem igen érezteti. *Hoffmann* Mór p. ü. igazgatónak Sárosvármegye közigazgatási bizottságában előadott jelentése szerint u. i., 1910. január folyamán egyenes adóban négyezer K.-val kevesebb folyt ugyan be, mint 1909. januárban, de a többi adónemnél jóval többet, nevezetesen 62 ezer kor.-val többet, fizettek be, mint 1909. januárban.

— **Hajfonat kapható** *Bilich* Ferencz-nél, Eperjes, Fő-u. 63. Kifésült hajat veszek bármely színben.

— **Az eperjes-sóvári villamosvasút** ügyében a budapesti Ganz-gyár a részlet-terveket és költségvetést elkészítette. Az eperjesi villamosmú már most megkezdte az érdekelt hatóságokkal a tárgyalást. F. hó 16-ikán ez ügyben a villamosmú igazgatósága Sóváron a bányahivatallal, erdőhivatallal és a községi előljárással közös értekezletet tartott, melyen dr. Stehlo János igazgatósági elnök ismertette a terveket. A kincstári hivatalok a legmesszebbmenő támogatást helyezték kilátásba, természetesen illetékes minisztériumaiknál való közbenjárás tekintetében. A sóvári községek előljárói a maguk részéről is a terv megvalósítása mellett foglaltak állást és a jelenlevő Egerer Ferencz járási főszolgabíró a legnagyobb buzgalmat fejtette ki, hogy a községeket a vasút megvalósításának szükségéről meggyőzze. Legközelebb tartandó községi képviselőtestületi gyűlésen fognak a vasút finansziális támogatása ügyében határozni.

— **Pásztor** cs. és kir. udvari szállító *virágkereskedése* — Budapest, VIII., Rákóczi-út 3. — képes árjegyzéket kívánatra díjtalanul küld.

— **A rendőrkapitányt és t. főorvost** kérdezem, miért nem intézkednek, hogy a Berger-féle kávéházban jobb szellőztető-készülék működjék? Irtózatoss és egyenesen a közegészségre veszedelmes az ott mindennap uralkodó óriási füst és romlott levegő! *Kávéházlátogató.*

— **Az automobil-járatok** tekintetében, a melyek június, illetőleg augusztusban Bártfa és Bártfafüredő, meg Bártfa-Felsővízköz-Varannó-Kassa közt életbelépnek, Sárosvármegye közigazgatási bizottsága a miniszterelnök elé terjesztendő, felévi jelentésé-

ben sajnálatának fog kifejezést adni a fölött, hogy a járatok központja — Eperjes helyett — Kassa lett, s hogy ez újból hozzá fog járulni ahhoz, mikép a forgalom Sárosvármegyéből Eperjes helyett Kassára áttérődjék.

— **Új távbeszélő-előfizetők.** Az eperjesi és bártfai távbeszélő-előfizetők névsorában az alább felsorolt változások történtek:

Eperjesen: Kilépett: 51. Gasch János építész
 « Beléptek: 51. Baán Achill dr., ügyvéd
 « « 75. Csendő-r-szárnyparancsnoks.
 « « 109. Atlasz H. kereskedő
 « « 110. Neuwirth Zsigm. dr., ügyv.
 « « 111. Feldmann Adolf kereskedő.
 Bártfán: « 9. Csendőrség.

— **Poloskák alapos kiirtását** a petéivel együtt csakis a Löcherer *Cimexin* poloska-irtóval eszközölhetjük, mert a Löcherer *Cimexin* érintkező poloskák nyomban elpusztulnak; petéik pedig a *Cimexin* hatása folytán kiszáradnak s többé ki nem kelnek. A Löcherer *Cimexin* mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Löcherer gyógyszerésznél Bártfa, a helybeli gyógyszerárakban és drogueráriában.

— **A községi kötelekbe való fölvételi díja** címén Bártfa város képviselő-testülete *Müller* József ottani lakosra 100 kor.-t vetett ki. Müller ez ellen felebbezvért, Sárosvármegye közigazgatási bizottsága — dr. *Desseuffy* István vm. II. aljegyző előadása alapján — a díjat 30 kor.-ra leszállította. Müller u. i. nem kérte fölvételét, és csak 4-évi ottlakása révén vált bártfai illetőségűvé, továbbá szegény ember, s maga a polgármester is 30 kor.-t javasolt.

— **A winterthuri (Svájcz) kőművesek és napszamosok szövetsége** figyelmezteti a magyarországiakat, hogy Winterthurba munka végett ne menjenek, hanem ha Svájcba mennek, forduljanak Zürichbe a Kőművesek Közp. Szövetségéhez (Aemtlerstr. 112.), vagy a Munkástitkársághoz Winterthurba. Ez utóbbi helyen a kőművesek már 1909. jún. 1 je óta sztrájkolnak; ott az építőmesterek az idegen kőművesekkel igazságtalanul és becsmérlőleg bántanak el, bérökből jogtalan levonásokat tesznek, őket rongyos csűrökben hálaltják, stb.

— **Téli élet Tátrafüreden.** Utolsó téli tátrafüredai tartózkodásunk óta lapunk turista-munkatársa a múlt héten, szombaton és vasárnapon, e páratlan fekvésű téli paradicsomban nagyon sok, igen kedvező tapasztalatot tett. A tátralomniczihoz hasonló, kitünően gondozott jégpálya a fürdő alatt igen üdvös kiegészítést nyert s a poprad-tátrafüredai villamos-állomás alatt torkollik be a széles útra. Úgy látszik, hogy a Scylla és Charybdis-féle, erős kanyarulatok is a pályán lényegesen enyhültek. A kiszolgálás és elvitás a Nagyszállóban valóban kifogástalan és aránylag — napi penzió 10 kor. — olcsó. *Oszwald* Károly fürdő-igazgató és neje szíves és lekötelező figyelme a vendégek irányában mindenkit lebilincsel. Üdvös újítás az is, hogy a sportszámok közvetlenül a sikló állomása előtt vannak elhelyezve, s azok fölvitele a Tarajkára senkinek gondot vagy költséget nem okoz. A számszámok, főleg a rödlök, kitünősege mellett az is bizonyít, hogy gr. Zichy Antal szemünk látára többeket szánkón a lomniczi versenypályára küldött. Nagyon kényelmes és kellemes az is, hogy már három embernek nagyon rövid időközökben rendelkezésére áll a sikló, s a sportszámokat ott hagyhatja az ember, a hol éppen megáll. Folyik is ott vidáman a téli sportolásnak minden neme. Az időjárás még rosszabb időben is állandóan egyenletes és csendes. Vasárnapon a déli órákban 20° volt a meleg. Ilyenkor rendkívül kellemes és tavaszias az ottani tartózkodás. A hó bősége óriási s még a déli lejtőkön sem olvad. Szép, tiszta, verőfényes napon a kilátás a Tarajkáról a Lomniczi-, Szalóki- és Ferencz József havas-csúcsokra elragadó. A Jármy út a Zergeszállóig állandóan lapátolva s így nyitva van. A múlt héten a balneologiai kongresszus orvos tagjai (kik ott táncmulatságot is rendeztek) a fürdő-igazgató figyelméből a délesti órákban a szálló előtti havas tisztáson szalonnát sütöttek. Még megjegyezzük, hogy a tátrafüredai vendéglős: Stettner is, a lomniczihoz hasonlóan, tömegesebb kirándulásoknál — mint múlt vasárnapon a késmárki korcsolyaegyleténél — igen jutányos kedvezményeket adni hajlandó. Végül a Tátra legnagyobb mecénásától, az ott állandóan tartózkodó dr. *Weiss* Miksa budapesti ügyvédől személyesen hallottuk, hogy a Szalóki-csúcsnak a Nagytarpataki-völgy felé eső, legfelsőbb lejtőjén forrást fedeztek föl, s legközelebb megjelölik és hozzáférhetővé teszik; valamint még nagyobb örömmel hallottuk azt is, hogy e lánglelkű Tátrabarát tavasszal közvetlen ösvénynyel köti össze a Tarajkát a nevével elnevezett

Miksa
 megm
 Tátraf
 Unger

és súly
 den na
 és egy
 tudób
 gyako
 Roche
 rezh
 szik
 osot
 kat e
 alapj
 nie; r
 tosa
 szab
 gedés

vágás
 mény
 pétere
 eredm
 megal

(febru
 című
 számt
 sítette
 mozg
 ként
 orszá

Bizak
 várm
 haza
 nek a
 adato
 várm
 irás s

«S
 mosta
 veszi
 mértl
 □ m
 megye
 rész
 erdők
 Galic
 napke
 zepe
 melye
 Kurcz
 vágás
 a' Sö
 vezet
 Sziny
 folyó
 vízei
 vesen
 megy
 Lepó
 rosi,
 is, me
 közt
 matt
 zepsz
 rosz,
 kerti
 elege
 van;
 nak
 mai,
 földje
 mely
 helye
 máso
 24, a
 földé
 egy
 rét a
 szint
 mete
 Átalj
 igen
 nem
 és éle
 vén,
 's ma
 szorg
 féle
 Vallá
 lévő
 gők,
 Kath
 12 n
 csár
 ezerr
 nak,
 Deák
 egy

Miksa kilátóval Ez jó 1/2 órával rövidíti meg a csúcs megmászását. Mult vasárnapon az eperjesiek közül Tátrafüreden voltak: dr. Vojtovics I., dr. Szlávik M., Unger Géza és neje s Fried Simon családjával.

— **Az influenza** ismét átvonul az országon és súlyos megbetegedések maradnak vissza utána. Minden náthát, minden huzatot ezért komolyan kell vennünk és egy szer sem képes jobban hatni, a tulajdonképpeni tüdőbetegségeket elhárítani, valamint az influenzánál gyakori tüdőgyulladásokat távoltartani, mint a *Sirolin Roche*. Ezen szert, mely minden gyógytárban beszerezhető, kellemes íze miatt gyermekek is szívesen veszik és mivel a legelőnyösebb alakban tartalmaz kreszotot, kétségtelenül megöli a bevándorolt bacilusokat és ezzel megfosztja a betegséget tulajdonképpeni alapjától. De alkalmazásának idejekorán kell történnie; minél előbb használják, annál gyorsabban és biztosabban hat, ezért már az egészség napjaiban sem szabadna egy házban sem hiányoznia, hogy megbetegedéskor kéznél legyen.

— **A Kath. Népszövetség** Vörösvágáson, Uhrinovits Sándor ottani plébános kezdeményezésére, 95 taggal megalakult. — Tarczaszentpéteren, Rámer Vilmos plébános munkálkodásának eredményeképp, a Népszövetség 60 taggal szintén megalakult.

— **Az Uránia-színház** szombaton (február 12.) Goda Gézának «Hogyan mulatunk?» című, szatirikus darabját adta elő. Közönség elegendő számmal volt. A felolvasat Gal István hírlapíró teljesítette. Vasárnap (febr. 13.) este és d. u. jóllátogatott mozgófénykép-előadás volt Pénteken ifjúsági előadás-ként és szombaton ifj. Hegedűs Sándornak «Megölt országok» című darabja került színre.

— **Sárosvármegye 1833-ban.** Bizáki Puky Károlynak, Pest-, Nyitra- és Nógrád-vármegyék táblabírájának, Pesten, 1833-ban «A magyar haza» című kiadott, statisztikai műve vármegyénknek azon korbéli állapotaira nézve elénk sok érdekes adatot tár. Jónak látjuk tehát ennek a munkának vármegyénkre vonatkozó részét — az eredeti helyesírás szerint — az alábbiakban közölni.

«**Sáros vármegye.** A hajdan nevezetes erős, mostan pedig omladozó állapotban lévő Sáros várától veszi nevezetét, szélessége 4—6—9, hossza pedig 10 mértföldekre nyúlik, az egész kiterjedtsége foglal 65²/₁₀ □ mértföldet. Természeti tevése nézve ezen vármegye, kivéven némely völgyeit, és lapályait, nagyobb részt a Kárpát bérceivel, s más hegyekkel, és erdőkkel van borítva; határos szomszédjai éjszakról Galliczia, melytől a Kárpát magas bércei választják, napkeletről Zemplin, délről Abaúj, napnyugotról pedig zepes vármegyék. Nevezetesebb hegyei a Kárpát ágai, melyek egyszerűsmin Beszkéd hegynek is nevezetnek, Kurczin, Magura, Kakasfalvai, Feketehegy, és a veres vágás Tservenicza hegy, hol a híres opál kő ásatatik, a Sővári hegy s a t. Folyó vizei és patakjai több rendbeliek, melyek között a Poprád, és Hernád nevezetesebbek, ezeken kívül a Tarca, Ondova, Topoly, Színye, Csarnó, Szektsó, Hankovecz és Osva apróbb folyók, és patakok s más egyebek. Gyógyító és orvos vizei mind fődésre, mind itálra igen jelesek, és ösvesen mint egy 73 ásványos források találatnak ezen megyében; melyek között esmértebbek a Bártfai, Lepóci, és Eperjesi; ezeken kívül a Kakasfalvai, Sárosi, Hosszúréthi, Föltszeki, Bujaki s a t. Sós vizei is, melyekből s főzetetik, különösen a Sővári hegyek között számtalanok. Éghajlatja a sok hegyek és erdők miatt hideg, levegője tiszta és egészséges. Földje közészerű termékenységgel bír; búza kevés, ellenben rozs, árpa, zab, hajdina, len, kender, káposzta s más kerti vetemények bőséggel természetnek; gyümölcse elegendő, fája és vadja az erdőkben nagy mennyiséggel van; hajdan bányái nevezetesen voltak, melyet azoknak maradványai mostan is bizonyítják; papiros malmai, üveg hutái, fűrészmalmok több helyeken. Szántóföldjei Sáros vármegyének 4 osztályokra vagnak téve, melyek olly móddal intézettek, hogy egy egész házhelyes jobbágy az első osztálybeli földeken 20, a második osztálybeliellen 22, a harmadik osztálybeliellen 24, a negyedik osztálybeliellen pedig 26 hól szántóföldet használ; a kaszállók 2 rendbeliek, az elsőből egy egész házhelyre 6, a másodikból 8 ember vágó réti adatik. Lakosai Sáros vármegyének nagyobb részint Cseh és Orosz Tótok, kevés Magyarok és Németek, nem nagy számmal Zsidók, és Görögök is. Átaljában munkás és szorgalmatos nép, kik a nem igen termékeny földön, és az éghajlatnak hideg, és nem kedvező tulajdonsága mellett is, magokat táplálni és élelmeiket ösve szerezni képesek. Sok lent természetén, az abból készíteni szokott vászonnal, posztóval, s más egyebekkel való kereskedés, nem különben a szorgalmatos földmívelés, mezei gazdálkodás, és különféle mesterségek üzése által, az élet szükségét kipótolják. Vallásokra nézve római Katholikuskok, Ágostai valláson lévők, kevés Helvecziai vallásbeliek, nem egyesült Görögök, és Zsidók, legzámosabban vagnak a római Katholikuskok. Laknak 3 szabad királyi városokban, 12 mezővárosokban, 361 falukban, 87 pusztákban és csárdákban. Népsége ezen megyének mint egy 192 ezerre megyen, melyek között 6746 Zsidók találkoznak, a többiek Keresztények, s nagyobb részben Deák, és egyesült Görög szertartásúak. Melynél fogva egy □ mértföldre 2953 lélek jut, mely szerint Sáros

vármegye Magyar hazánknak a legnépesebb megyei közé tartozik. Elosztatik ezen vármegye a felső Tarcazi, alsó Tarcazi, Siroki, Szekesői, Tápolyai és Makoviczi 6 járásokra; a római Katholika vallásbeli dolgok kormányozásokra nézve Sáros vármegye a Kassai Deák, és Eperjesi Görög szertartású püspökségek hit megyéjéhez tartozandó.

Szabad királyi városok. Bártfa szabad királyi városa, a Tapoly folyó vizének partján helyeztetve, és köfalakkal körül kerítve vagyon. Régiségére nézve a szent István idején túl megyen, Robert Károly királyunk alatt az 1320dik esztendőben bővitetett, az 1324dik esztendőben szabad királyi várossá lett, Iső Lajos és Zsigmond Királyaink által pedig több rendbeli kiváltságokkal, 9 helységekkel, földvel, malommal és más haszonvételekkel megajándékozott. Nevelik ezen városnak fénjét a benne lévő 5 Deák szertartású, és 1 Ágostai vallást követők templomai, úgy a Zsidók synagógája is, nem különben a római Katholikuskoknak, és Ágostai Evangelikuskoknak mustra iskolájuk, a városi kórház, só és pósta hivatalok, s egész Európa előtt esméretes fordó vizei. A városi belső tanács a bíró, polgármesteren, és kapitányon kívül 7 tanácsbeli személyekből áll; lakosainak száma 5097re megyen, a kik 708 házakban lakozván, közülük 3985 római Katholikuskok, 964 Protestánsok, és 148 Zsidók.

Eperjes szabad királyi város, a Tarca vizének partján fekszik, s köfalakkal körül kerítve vagyon. A történetek írói ezen várost, a legrégebbek közé helyeztetik, és eredetét az Árpád idejére, nem minden alap nélkül teszik; szabadságát Iső Károly királyunktól, az 1324dik esztendőben nyerte. Találatnak ezen városban a Deák szertartásúknak 3, az egyesült Görög szertartásúknak egy, az Ágostai valláson lévőknek szinte egy templomai, és a Zsidóknak is synagógájuk. Diszítetik Eperjes városát a Görög egyesült püspökök, 5 Kanonokból álló Káptalannak, Tiszán innen lévő kerületbeli királyi táblának székei, Sáros vármegyének köz tanácskozási ösve jövele; a római Katholikuskok gymnasiuma, normalis iskolája, az Ágostai vallást követők lycauma, és pósta hivatal. A városi belső tanácsot a bíró, polgármester, kapitány, és 9 tanácsbeli személyek formálják. Találatnak benne 592 házak, melyekben 6316 Deák és Görög egyesült szertartású, 1266 Protestáns, és 74 Zsidó, ösvesen pedig 7656 lakosok tartózkodnak.

Szeben szabad királyi város, nevezetét Béla királyunk herceg asszonyától Szabinától nyerte, a Tarca vize partján helyeztetett. Sigmund és László királyaink által több rendbeli kiváltságokkal, Iső Ferdinánd király által pedig, a királyi városi szabadsággal ajándékozott meg, köfalakkal és sáncokkal körül vagyon véve. A három Deák szertartású és egy Ágostai vallásbeli templomokon kívül, találatik még benne a római Katholikuskoknak gymnasiuma, mustra, és az Ágostai vallásbelieknek is kisebb iskolájuk. A belső tanács a bíró, polgármesteren, és kapitányon kívül 7 tanácsbeli személyekből áll. A lakó házaknak száma 434re, a lakosoké pedig 2780ra megyen; ezek közül 2111 Deák, és Görög egyesült szertartásúak, 697 Ágostai és Helvecziai vallást követők, 62en pedig Zsidók.

— **A földadó Sárosban** — a pénzügyigazgatónak a közigazgatási bizottságban előadott jelentése szerint — a földadókataszter kiigazításáról és a földadó százaléknak megállapításáról szóló, új (1909: V.) törvény értelmében számbavehető emelkedést fölmutatni aligha fog. A kiigazítás kiterjed a művelési ágbn beállott változásoknak keresztülvitelére, az eredetileg tévesen történt osztályozás következtében mutatkozó aránytalanságoknak kiegyenlítésére és új fokozatoknak felállítására.

— **A Strassburger-féle skandináviai czirkusz,** mely egyike Európa legnagyobb ilyenmű vállalatainak, rövid szereplés végett nemsokára Kassára érkezik. Ezúttal először fog ez a nagy lovarda Magyarországon föllépni. Ismételten meglátogatták ezt a czirkuszt: II. Vilmos, Württemberg királya, a Toscanai nagyherceg, Lajos Viktor, Ferencz Szalvátor és Jenő főherczegek stb. Lóállománya gazdag; különlegességei: kínaiak, japánok, cserkeszek, búrok, angolok és amerikaiak; idomított elefántok, tengeri oroszlánok, lámák és egyéb ritka állatok.

— **Posta- és távirat-ügyünk** az 1909. év folyamán nem változott. Vármegyénk közigazgatási bizottsága a kormányhoz fölterjesztendő, félévi jelentésében csak azt fogja kérni, hogy minden körjegyzői székhelyen postahivatal legyen. A telefonnak az összes járási és körjegyzői székhelyekre leendő bevezetése — a posta- és távirat-főfelügyelőség készítette költségvetés szerint — 380 ezer koronába kerülne. Ebből a kincstár 160, a vármegyét pedig 220 ezer korona terhelné. Mivel pedig a vármegyére elég terhes lesz a 36 állomásnak berendezése és az évi 5—6 ezer kor. kiadás, a közigazgatási bizottság fölterjesztést tett a belügyminiszterhez, hogy a 220 ezer kor.-t tárczája terhére vállalja át, vagy pedig legalább is a járási székhelyeknek a vármegye központjával leendő összeköttetését lehetővé tegye. Az e fölött a bizottságban kifejlődött élénk vitában Dobás Ede műszaki tanácsos, mint előadó, Tahy József alispán, Fuhrmann Imre kir. ügyész, Hoffmann Mór p.-ü.-igazgató és Piller Kálmán biz. tag

vettek részt. — A girálti postajárat tekintetében Girált község kérvényét a posta-igazgatósághoz pártolólóg áteszik. Jelenleg u. i. a postaköcsi csak este és éjjel jár, a mi fölötté alkalmatlan.

— **Kereskedők figyelmébe!** A kassai kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét arra a körülményre, hogy a mult év december havában megszavazott új *francia vám-tarifa* előreláthatólag f. é. márczius 31-ikén életbelép. Miután az új vámtarifa sok tekintetben változtatásokat eszközöl, érdekében áll a kereskedő- és iparos-köröknek, hogy ezt idejekorán figyelembe vegyék s illetőleg azokat az árúkat, a melyeket a régi vámtarifa szerint kívánnak elvámoltatni, a kellő időben szállítsák el.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi *Moll-féle Seidlitz-porok* használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállítótól, Bécs, I, Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll A* készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— **A magyar városok pótdadója.** Magyarországnak, Budapestet és Fiumét kivéve, összesen 136 városa van, de ezek közül csupán 15 dicsekedhetik azzal, hogy a pótdadót nem ismeri. Breznóbánya, Dobsina, Gyergyószentmiklós, Gölcicsbánya, Iglo, Jolsva, Körmöcbánya, Leibics, Magyar-kanizsa, Nagyrócza, Ótúlbó, Szászváros, Szepesbela, Szepesolasszi és Vizakna városnak ugyanis egy fillérvényi pótdadója sincs, a mit egyetlen, törvényhatósági joggal felruházott város sem mondhat el. A huszonöt törvényhatósági város közül hatnak csak 1—50 % ig terjed a pótdadója, míg 19-nek a pótdadója 50 és 100 % között váltakozik. A 100 %-ot egy sem haladja meg, sőt még el sem éri. *Anyagi viszonyaik tehát sokkal kedvezőbbek, mint a rend. tan. városokéi.* Az ország 111 rendezett tanácsú városa között, mint fentebb említettük, van 15 város, a hol nincsen pótdadó, de van 32 város, a hol a pótdadó 1—50 %; 53 város, a hol 59—99 %; 7 város, a hol 100 %; 7 város, a hol 100 %-on felül; 1 város, a hol 200 %-on felül és 1 város, a hol 400 %-on felül van a pótdadó. Pótdadómagasság tekintetében, az egész országban, Csíkszereda áll az első helyen, a hol a város polgárai minden korona állami adó után 4 korona 15 fillér pótdadót fizetnek, vagyis állami adójuk 415 %-át Utána mindjárt Szolnok következik, a hol a város adózóközönségére 229 % pótdadó van kivette.

— **Az izr. rabbik járandóságainak behajtása** ügyében a vall.- és közoktatásügyi miniszter kimondotta, hogy, ha az anyahitközség alapszabályait megalkotni és megerősítés végett a miniszterhez fölterjeszteni vonakodik, a járandóság a hitközségi előjáróság tagjaitól szedendő be. Ezt az elvet a miniszter Weisz Jakab kurimai orth. izr. rabbi ügyében jelentette ki. Az ottani hitközség u. i. — a kebelében dúló pártoskodás miatt — az alapszabályokat megalkotni, többszörös hatósági sürgetés daczára, vonakodott. Sárosvármegye közigazgatási bizottsága tehát — Bánó Aladár vm. főjegyző előadása alapján — a bártfai főszolgabíró elutasító határozatát megváltoztatta és a főszolgabíró kötelezte, hogy a megállapítandó járandóságokat a hitközs. előjáróság tagjaitól hajtsa be. Ez u. i. az egyetlen rendszabály, a mely által a hitközség alapszabályoknak megalkotására kényszeríthető lesz. Az előjárósági tagok annak idején, természetesen, visszkereftel fognak bírni a hitközs. tagok ellen.

— **Nagy vasércz-telep Sáros-megyében.** Kellő János, miklósvágása gör. kath. esperes, gazdag vasércz-telepet fedezett fel a miklósvágása hatáiban, melyet a rimamurányi vasgyár évi 10,000 koronáért vett bérbe. Jelenleg 40 munkás dolgozik ott, de tavasszal az üzemet fejleszteni fogják és a telep 150—200 munkásnak fog kenyeret adni.

— **Reform a jogszigorlók szüleinek érdekében.** A jogszigorlók szüleinek érdekében azt az üdvös rendszert hozta be a Kolozsvárt számos éve sikeresen működő jogi-szeminarium (Malom-utca 14.), hogy állandóan szemmel kísérje a Kolozsvárt készülő vidéki jogszigorlókat, és azon szülőket, a kik a seminarium vezetését e végből levélileg felkéri, hetenkint, feltétlenül megbízhatatlan, díjmentesen informálja a fiúk készüléséről (azok tudta nélkül is), így ők meggyőződhetnek arról, vajjon szigorló fiaik tanulással töltik-e az időt Kolozsvárt. Ezen tevékenységéről és a seminarium eljárásáról felvilágosítást nyújtó nyomatott könyvet («Tájékoztató a jogi-szeminariumról») díjmentesen küld a szülőknak a jogi-szeminarium vezetésére (dr. Dobó Kolozsvárt, Malom-utca 14.). Egy másik czélszerű újítása a jogi-szeminariumnak az, hogy azon jogszigorlók érdekében, a kik szigorlatuk letétele előtt Kolozsváron csak rövid ideig tartózkod-

hatnak, olyan rendszert honosított meg, mely lehetővé teszi azt, hogy a vidékiek otthon elkészülhessenek esetleg irodai, vagy más teendőik végzése mellett. T. i. az eszenciáját magukba foglaló jegyzeteket kívül oly jegyzeteket is készített, a melyek rendszerességgel az egész anyagot olyként foglalják magukban, hogy a tankönyveket helyettesítik, az összes szigorlati kérdéseket felölelik és a megmagyarázást nélkülözhetővé teszik. E jegyzeteket a vidékieknek kikölcsönzi és azok abból otthon elkészülve, u. n. rekapituláló kurzuson vesznek részt Kolozsvárt 1—2 hétig. Továbbá naponta próba-szigorlatokat tart, melyekben az intézetet kívül készületek is díjmentesen résztvehetnek.

— **Postai kézbesítés.** Az Eperjesi Kereskedők Társulata m. évi november végén azzal a kérelemmel fordult az eperjesi posta- és távirdahivatalhoz, hogy a levélpostai küldemények délelőtt csak egyszer, vagyis együttesen legyenek kézbesítve. Ezt a kívánságot a posta- és távirdaigazgatóság tárgyalta és a kérelem teljesítését a nagyközönség hozzájárulásától tette függővé. Most a posta- és távirdahivatal arról értesíti az Eperjesi Kereskedők Társulatát, hogy ebbeli kérelmük nem teljesíthető, mivel a nagyközönség nem járult hozzá, ennek következtében a postai kézbesítés eddigi rendje továbbra is fenntartatik.

— **A közegészségügy Sárosban** — dr. Ferstein Márk vm. t. főorvosnak a közigazgatási bizottságban előadott jelentése szerint — az elmúlt január hónapban kedvező volt, és, viszonyítva az előző hónaphoz, javult, a mennyiben úgy a betegség, valamint a halálesetek száma csökkent, csak a girálti járásban a betegek száma szaporodott. Előtérben állottak a légzőszervek hurutos és lobos bántalmái, a járványos betegségek között a kanyaró. Fertőző-kórok közül megfigyelés alá került: ronsoló-toroklob 14 esete, 1 halálesettel, 4 községben; vörheny 7 esete, 1 halálesettel, 4 községben; hasi-hagymáz 29 esete, 3 halálesettel, 9 községben; kanyaró 1521 esete, 4 halál esettel, 10 községben; járványos fültő-mirigylob 16 esete, 1 községben és 5 bárányhimlő-eset, 1 községben. Az eperjesi izr. iskola, kanyaró miatt, bizonytalan időre bezárattott. Veszetteb-marási eset volt egy (Magyar-raszlaviczán), a beteg a Pasteur-intézetbe küldetett. Az eperjesi tvszéki fogházban az egészségügyi viszonyok kedvezőtlenek voltak, 13 beteg ápolatott. Orvosrendőri hullaszemle volt 4. Az eperjesi és bártfai kórházban az elmúlt hónapban kezeltetett 156, illetőleg 51; fölvetetett 78, illetőleg 15; elbocsátott 68, illetőleg 12, és elhalt 2.

— **A puszták községi pótdadoja**
Az 1909: XII. t.-cz. 33. §-a hatályon kívül helyezi az 1886: XXII. t.-cz. 130. §-ának 5-ik bekezdését. Ez az új törvény a közszolgáltatások egyesített kezeléséről szól, s mert vármegyénk számos községében már a tavasztól kezdve dolgozik az előjáróság a jövő évi községi költségvetés előkészítésén: alkalomszerűnek tartottuk fölemlíteni, miszerint az új törvény szerint a község minden egyes tagját egyenlően érdeklő közigazgatási költségek fedezésére szükséges pótdadók kivetésénél a községhez csatolt önálló puszták után is az állami adók egész összege veendő kivétési alapul, az előző évi (most tehát az 1910. évi) megállapítás szerint. Vagyis az önálló pusztákra vonatkozólag az 1886: XXII. t.-cz. 130. §-ában megállapított kedvezmények 1910. decz. végéig teljesen megszűnnek. Az 1911. jan. 1-jén életbelépő, új törvény emez, igazságos rendelkezése igen sok községnél tetemesen leszállítja a községi pótdadókulcsot, mert méltányos teherviselésre kötelezi az eddig indokolatlan kedvezményekben részesített nagybirtokosokat.

— **A dúvadak mérgezésére** a bártfai főszolgabíró a zborói m. kir. erdőgondnokságnak, 1909. decz. 1-jétől kezdődő hatálylyal, engedélyt adott. Ez ellen a bártfai vadásztársaság és Munka László felebbeztek, és az engedélyt csak a vadászati tilalom idejére kérték korlátozni, mert szerintük az engedély az ő vadászati jogait illuzóriusokká teszi, s az eljáró kincstári erdőőrök megbízhatósága is kifogásolható Sárosvármegye alispánja az engedélyt — a méltányossági körülmények figyelembevételével — az 1910. január 10-ikétől kezdődő időre korlátozta. Ez ellen a fentiek újból felebbeztek, de a közigazgatási bizottság — dr. Bánó Dezső vm. III. aljegyző előadása alapján — az alispán határozatát helybenhagyta. A földművelésügyi miniszternek egyik, elvi határozata szerint u. i. nincs ok arra, hogy a mérgezési engedély már a tél kezdetétől fogva is megadható legyen.

A közönség köréből.

Az „Első Eperjesi, Szegény Gyermekeket Felruházó Asztaltársaság” február 6-ikán tartotta rendes évi közgyűlését. Elnöki jelentések során Koch János, az

asztaltársaság elnöke jelentette, hogy az eperjesi kereskedő-ifjak által rendezett táncmulatság tiszta jövedelméből 170 koronát adományoztak nevezett ifjak az asztaltársaság céljaira.

Az asztaltársaság az elnök javaslata szerint ezen fölötté becses, szegény gyermekek létevértékeért az emberszeretet oltárára tett ritka adományért jegyzőkönyvi hálás köszönetet szavazott meg s erről a kereskedő-ifjak rendező-bizottságát jegyzőkönyvi kivonattal kiértékelte.

Az évi jelentés, az asztaltársaság vagyonleltára és zárszámadása, s az 1910. évi költségvetésének előterjesztése után az asztaltársaság az eddigi tisztikarnak a fölmentvényt megadta, mire az új tisztikart és a választmányi tagokat választották meg.

Elnöknek: Koch János egyhangulag, alelnököknek: Sitányi Béla és Weisz Jónás, ellenőröknek: Krebsz Géza és Mikolik Lajos, jegyzőknél: Dadej Gyula és Polgár István szótöbbséggel, ügyészek: dr. Moskovits Emil és pénztárnoknak: Palkovits Emil egyhangulag választották meg.

Mivel a megválasztott jegyzők személyi okoknál fogva leköszöntek, a két jegyzői állás választás útján f. évi február 20-ikán megtartandó rendkívüli közgyűlésen lesz betöltve.

Választmányi tagoknak megválasztottak: Lutocska Dániel, Bäuml Frigyes, Hanzély Pál, Mészáros Sándor, Lichtig Jakab, Koch Lajos, László Gábor, Mihalidesz Lajos, Kovács Sándor, Berkó Mór, Tarbajovszky János, Hartmann Samu, Löwy Zoltán, Urbach József, Orosz János, Kurz Mór, Grosz Bertalan és Tar Jenő rendestagokul, Fotta István, Freundlich Mór, Buchner Sándor, Waldmann József, Wollner Mór és ifj. Mátrai István póttagokul.

Magyar Védőegyesület eperjesi fiókjá.

Rovatvezető: Stark Zsigmond egyes. titkár.

Egyletünk igazgatósága f. hó 12-ikén rendes ülést tartott, melyen jelen voltak Bánó Aladárné és Csatary Ágost dr. elnöke alatt Csatary Ágostné, Körtvélyessy Dezsőné, Mikler Károlyné, Vilecz Jánosné, Bodon Miksa, Holénia Gyula dr., Körtvélyessy Dezső dr., Stark Zsigmond, Theisz Ármin és Vilecz János.

Az igazgatóság sajnálattal vette tudomásul Bohrandt Lajosnak, a társadalmi szakosztály titkárnak, lemondását. Távozása az egyletre érzékeny veszteséget jelent, mert közismert ügyszeretete és nagy munkabírása számunkra nagy értéket képviselt. Helyettesítésére addig is, míg az erre illetékes közgyűlés végérvényesen határozni fog, az igazgatóság Stark Zsigmondot kérte fel, ugyanőt bízván meg az EPERJESI LAPOK egyleti rovatának a vezetésével. — A számvizsgáló-bizottságnak jelentését, mely szerint az egyleti pénztár rendbe találtatott, továbbá a pénztáros jelentését, mely szerint a honi-bud 473 K 36 fillért jövedelmezett, az igazgatóság tudomásul vette, köszönetet szavazva Theisz Ármin egyleti pénztárosnak buzgó fáradozásáért, valamint köszönetet mondva a Bánó Aladárné elnöke alatt működő rendezőbizottságnak a bál előkészítése körül kifejtett buzgóságáért. — Az igazgatóság ülésén Stark Zsigmond részletesen kidolgozott elaboratumot nyújtott be a létesítendő honi-ruházak tárgyában. Az elaboratum megvitatására az igazgatóság szűkebb-körű bizottságot küldött ki. — Zavatzky Szilárdnak, a honi kelmék beszerzése és eladása körül kifejtett tevékenységéért, az igazgatóság jegyzőkönyvi köszönetet szavazott s elhatározta, hogy őt erről jegyzőkönyvi kivonattal értesíteni fogja. — Végül Bánó Aladárné javaslatára elhatározta az igazgatóság, hogy a tavasz folyamán műkedvelő-szinielőadást, a nyári hónapokban pedig galamblovészettel egybekötött majálist fog rendezni saját pénztára javára. *Bodon Miksa.*

ÁLLATVÉDELEM.

A Sárosvárm. Állat- és Madárvédő-Egyesület célja.

Mult év november havában megalakult a Sárosvármegyei Állat- és Madárvédő-Egyesület s ez év elejével megkezdte tevékenységét.

Megyükben jelenleg létező sokféle egyesület a közönség áldozatkészségét már úgyis annyira igénybe veszi, hogy ez sokakat visszariaszt egy új egyesületbe való belépéstől. S hogy a Sárosvármegyei Állat- és Madárvédő-Egyesület ezidőszert oly kevés pártolásban részesül, annak bizonyára a csekély évi 2 korona tagsági díj nem, de az a körülmény az oka, hogy közönségünk nagyrésze az egyesület támogatását érdemlő céljáról nincsen kellőleg tájékozva.

Nem lesz fölösleges tehát alábbiakban röviden kör-

vonalmazni az egyesület célját és az eszközöket, melyeket célja elérésére az egyesület igénybe venni óhajt.

Sokak előtt bizonyára a madárvédelem eszméje a házi kedvenczeknek: a czicáknek megüzent hadjárat gondolata miatt lesz népszerűtlen, mint a hogy ily aggályt nyilvánítani e sorok írója a czicakedvelők köréből hallott.

Mindezek megnyugtatóra előrebocsátjuk, hogy az egyesület távol áll attól, hogy a macskák kifrtásával szerezzen szomorúságot a fentjelzett körökben; mert hát célja nem egyéb, mint a tételes törvények- és rendeletekben tilalmazott módját az állatokkal szemben tanúsított kegyetlen durvaságnak, az irgalmatlan elhanyagolását és túlterhelését enyhíteni, valamint az idegen állatok szándékos megkínzásának, nyomorítása- és megsemmisítésének megakadályozására vonatkozó törvényi és szabályrendeleti intézkedések betartására hatni.

Másrészt a művelt nyugat mintájára kertünk önzetlen dalos munkásainak, az erdő- és mezőgazdaságra hasznos védelmét népszerűvé tenni, a hasznos madarak elszaporodását fészkelő-odúk terjesztésével és téli-étezők felállításával és fentartásával támogatni, a madaraknak faubert-fegyverek, gummipuskák, parittyák által és bármi más módon való üldözését és irtását megakadályozni.

Az egyesület célja és szándéka továbbá az iskolákban terjeszteni a madár- és állatvilág ismeretének és szeretetének eszméjét és ezúton arra hatni, hogy az ifjúságból az állatok jelentőségét becsülni képes, szelidebb és emberségesebb érülettel bíró nemzedék neveltsék. Ezen célnak elérésére az egyesület különböző eszközöket szándékozik igénybe venni.

Legtöbb esetben jóindulatú és felvilágosító közbelépés elégséges lesz, de szükség esetén a fennálló törvények- és rendeletekre való hivatkozással az állatkínzókat és a hasznos emlősök és madarak pusztítóit az illetékes hatóságnál fel is fogja jelenteni.

Az egyesület szem előtt tartja az okszerű madár- és állatvédelem hasznosságának és az állatkínzások úgy etikai, vallásérkölszi, mint közgazdasági szempontból vett káros voltának előadások, felolvasások és irodalmi úton való ismertetését és az állatvédelmi eszméknek általában való terjesztését.

Az egyesület a tagdíjakból minden tagot az ÁLLATVÉDELEM című folyóirattal látja el.

Anyagi helyzetéhez mérten beszerez madáretetőket, fészkelő-odúkat és jutalomkönyvecskéket, mely utóbbiak a vármegye területén egyes iskolákban fognak széjjelosztatni. Ez évben 500 db jutalomkönyvecske van programunkba felvéve, a mi, tekintve az egyesület szerény anyagi helyzetét, nem lesz kis áldozat. Már ez évben is Eperjes, Bártfa és Kiszseben területén felállított az egyesület egy-egy madáretetőt és fészkelő-odút.

Az egyesület programjába vette végre még oly városi vagy községi mezőrendőrök, rendőrök és erdőőrök jutalomban való részesítését, kik a gyakorlati állatvédelem terén érdemeket szereznek, továbbá oly cselédek jutalmazását, kik a gondozásukra bízott állatokat példásan gondozzák és ápolják. Ezen jutalmazások azonban egyelőre, legnagyobb sajnálatunkra, elmaradnak, mert az egyesület anyagi helyzete ezt ezidőszert még nem teszi lehetővé.

Hogy egyesületünk pártolást érdemlő programjának minden pontját megvalósíthassa, felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét a Sárosvármegyei Állat- és Madárvédő-Egyesületre abban a biztos reményben, hogy erkölcsi és anyagi támogatását nem fogja megvonni.

Azok, a kik az egyesületbe belépni óhajtának, ezt legcélszerűbben az egyesület titkári hivatalához (vármegyeház) címzett belépési nyilatkozatukkal tehetik meg, melynek kapcsán, postautalványon, az évi 2 kor. tagsági-díj is beküldendő.

A Sárosvárm. Állat- és Madárvédő-Egyesület titkára.

Közgazdaság.

Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság

február 8-ikán tartotta meg évi rendes közgyűlését, dr. Schmidt Gyula elnöke mellett. Tárgyalásra került az igazgatóság jelentése a mult évi üzleteredményről. Ebből tudomást szerzett a közgyűlés arról, hogy a igazgatóság a budapesti, Ganz-féle villamosági r.-t.-től 150-lóerejű Diesel-motort — vele direkt kapcsolt dynamoval — vett. Ennek összköltségei közel 100,000 koronára rugnak. Ezt az összeget, 6 évi részlet-törlesztéssel, kedvező fizetési föltételek mellett, úgyszólván azokból az üzemműködés-megtakarításokból reméli lefizethetni, a melyeket e motorral, az eddigi gőzüzemmel szemben, el fog érthetni. A motor még 1910 tava-

szán felállításra kerül. E motor beszerzéséhez, az 1907. évi iparfejlesztési törvényre való hivatkozással, állami támogatást is kért az igazgatóság. Ezzel kapcsolatban mozgalmat indított az eperjesi iparosok közt a motorikus erő terjesztése érdekében és sikerült, legalább elvben, 19 iparosnak, összesen 50-lóerőnyi motorikus erő igénybevételének kilitásba helyezésével, a telephez való csatlakozását megnyernie abban az esetben, ha, az állami segély elnyerésével, erőátviteli célra az áram egységárát leszállítani módjában állni fog. A nappali üzem fejlesztése érdekében az igazgatóság, a Ganz-féle villamosági r. t.-tal együtt, közös előmunkálati engedélyt kért és nyert az eperjes-sóvári h. é. villamosvasút létesítésére. Az üzemeltetéseket, az előző évhez képest, közel 5000 kor. megtakarítás volt elérhető. (?) Az áramtermelés, az előbbi évvel szemben, csupán 6340 kw.-ó.-nyi többletet tüntet föl, míg az árambevétel, ezzel arányosan, kb. 2000 kor. növekedést ért el. A fogyasztók száma 558-ról 602-re, többnyire azonban alig számottevő kis-fogyasztókkal, emelkedett. Azok a felszólalások, amelyek szerint a hálózat feszültségében rendellenes ingadozás és túlnagy feszültség-esés mutatkoznék, — az igazgatóság jelentése szerint — minden alapot nélkülöznek.* Ezekkel szemben — szerinte — tény az — miről bárki a helyszínen meggyőződhetik — hogy a központban 5 voltal magasabb a szekundárfeszültség, mint az előző években, vagyis 112 volt, úgy, hogy a hálózat legszélsőbb pontjaiban még a maximális terhelés időszakában is 100 volt feszültség uralkodik. Viszont a feszültség-ingadozás 2%-nál nagyobb változást nem ér el, ilyen arányú változás pedig a világítás intenzitására befolyást nem gyakorol.

A Nagysárosi Múmalom Részvénytársaság február 9-ikén tartotta br. Ghillány I. re elnöke alatt évi rendes közgyűlését, melyen 32 részvényes 774 részvényessel volt jelen. Elnök a jegyzőkönyv vezetésére dr. Propper József társulati ügyészt, annak hitelesítésére pedig dr. Szechtó János és Urban Gyula részvényeseket kérte fel. Ezután a közgyűlés kegyelettel emlékezett meg Kubinyi Albert igazgatósági tag és Desseuffy Lajos felügyelőbizottsági tag elhunytáról. Majd felolvastatott az igazgatóság jelentése az 1909. üzetről, valamint ezzel kapcsolatban Jannovits jogügyi iktanácsos, zombori lakos, részvényesnek erre vonatkozó beadványa és az igazgatóságának erre a beadványra adott felvilágosító válasza. Úgy a jelentést mint a beadványra adott választ, a közgyűlés vita nélkül helyeslőleg tudomásul vette és a felügyelőbizottság jelentésének meghallgatása után az előterjesztett mérleg alapján elhatározta, hogy a 30. számú szelvény beállítására 20 koronát, összesen 64,000 koronát fordít és erre a célra, az 1908. évről áthozott 10,344 kor. 79 fillérrel együtt 14,682 kor. 26 fill.-t tevő tiszta nyereségen felül, az osztalék-tartalékalapból 49,317 kor. 74 fillért vett igénybe. A szelvények már február 10-iktől kezdve beváltak. Lejárván a közgyűlési elnök és alelnök mandátuma, elnökké újból egyhangulag br. Ghillány Imre, alelnökké pedig Sztankay László választott. A felügyelőbizottság megbízása is lejárt és ennélfogva a

* Tény azonban, hogy a közönség a világitással megelégedve egyáltalán nincs. A közönség megelégedését kiérdemelné csakis jó világitással, nem pedig tetszetős igazgatósági jelentéssel lehet. Szerk.

választást meg kellett ejteni, mely szerint a közgyűlés az elhunyt Desseuffy Lajos helyébe dr. Rosenberg Teofilt, a másik két helyre pedig újból dr. Csatory Ágostot és dr. Florián Károlyt választotta meg. Az igazgatóságba, a tavalyi év folyamán elhunyt Kubinyi Albert, helyébe dr. Propper Adolfot, egy érve, valamint a kilépő Kósch Árpádot újból 3 évre megválasztották. Az előterjesztett mérlegből kitént, hogy a társaság nyers-jövedelme 1909-ben 55,404 kor. 85 fill., míg a különböző alapok dotálása után és a szükséges leírások után fennmaradó, felosztható, tiszta nyereség 16,146 kor. 21 fillér volt. Erre névre, a felügyelőbizottság jelentésének meghallgatásával, azt határozta a közgyűlés, hogy a 15. sz. szelvénynek 12 koronával 1910. márczius 15-ikétől leendő beváltására 12 ezer korona fordítottassék, a maradvány, 4146 kor. 21 f. pedig új számlára vitesék át, Miután indítványt senki sem adott be, a közgyűlést az elnök berekesztette.

Felelős szerkesztő:

Dr. Obetkó Dezső.

Kiadótulajdonos:

Kósch Árpád.

NYILTTÉR.

Az e rovat alatt foglaltakért felelősséget nem vállal a Szerk.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bőr és Lithion tartalmu
GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik.
E forrás kiváló tulajdonságai:
Húgyhajtó hatása.
Kellemes ízű. Vasmentes.
Könnyen emészthető.
Teljesen tiszta.
Állandó összetételű.

Első rangú gyógyvíz és diatetikus ital.
Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgamban vagy hógysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre

Eladási árak Eperjesen:
1/2 literes palaczk 32 fillér.
3/4 40 .
1 48 .

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palaczkok a következő árakon vétetnek vissza:
1/2 literes palaczk 6 fillér.
3/4 7 .
1 9 .

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Válasz

a «Felvidéki Hírlap» 6-ik számában közölt «Nyilatkozat» ra.

Kalmár Ármán úr, kit nincs szerencsém személyesen ismerni, a fent megnevezett cikkben megtámadja az Eperjesen állítólag létesített görög kath. fogyasztási szövetkezetet, és főleg azon egyéneket, kik annak létesítésén fáradoztak, s ámbár senkit sem nevez meg névszerint a cikkíró úr, mégis oly eleven színekkel rajzolja le az alapítókat, hogy lehetetlen dolog a torzrajzokban az illető egyéneket fel nem ismerni.

Főleg az én csekélységemre oly sok vonást pazarol, hogy a nagyérdemű közönség rögtön énbennem gondolja megtalálni az állítólagos «gör. kath. fogyasztási szövetkezet» atyamesterét.

Nem annyira a tisztelt Kalmár úr megnyugtatóására, mint inkább a nagyérdemű olvasóközönség tájékoztatása céljából tisztelettel kijelentem, hogy ha Eperjesen egy gör. kath. fogyasztási szövetkezet tényleg létesült, annak megalapításában Kalmár úrnak feltétlenül több része van nálamnál, mert én még azt sem tudom, hogy ilyen szövetkezet megalakult volna. Soha nem kaptam meghívót ilyen vagy ehhez hasonló szövetkezet megszervezése érdekében tartandó értekezletre, annál kevésbé láttam egy aláírási-ívet is.

Tény, hogy egy évvel ezelőtt hallván, hogy ilyen gör. kath. fogyasztási szövetkezet meg akar Eperjesen alakulni, már akkor elleneztem annak létrehozatalát

és pedig két okból: t. i. először financiai oldalról tekintve a dolgot, felvilágosítottam egyik legbuzgóbb hívét, hogy a gör. kath. hívek, kiket úgysem lehet kényszeríteni, hogy ott vásároljanak, egy ilyen fogyasztási szövetkezetet nem képesek fentartani; másodsor pedig azért elleneztem, mert ez könnyen megzavarhatja városunkban a különféle felekezetek közti egyetértést, és ezen az állásponton állok ma is.

Kalmár úrhoz pedig azon kérelemmel fordulok, hogy ha a jövőben kezébe veszi a tollat, előbb informáltassa magát kellőleg és azután ne burkolózzék a sorok közé, hanem nevezze meg bátran a gyereket a maga nevével.

Hodobay Andor.

Ha az ember kissé gondolkodik a dolgon,

könnyen kitalálja, miért tesz Fay valódi szódai ásvány-pasztillája minden meghűlésnél olyan jó szolgálatot: a pasztillákban a legtökéletesebb alakban megvan a híres szódai gyógyítóforrások vizének minden alkotórésze, természetes tehát, hogy éppen úgy hatnak, mint a forrás-víz maga, csak hogy gyorsabban. Hogy a pasztilla sója a gyomorra is jó hatást tesz, az csak kellemes mellék-hatás. Fay valódi szódai pasztillái minden idevágó üzletben kaphatók. Egy doboz ára 1.25 korona. Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert cs. és k. udv. szállító, Wien, IV/1. Grosse Neugasse 17.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kén-szójás gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Többek között márványfürdők; hőlégi, szénsavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenédíj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság

5121—1909. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisszebeni kir. bíróság, mint tkvi hatóság a benyújtott kérelem következtében dr. Windt Arthur kisszebeni ügyvéd által képviselt ifj. Kordiak Györgynek, Fejcsa Jánosné szül. Kordiak Zsuzsanna, Kordiak Vazul által gondnokolt k. Kordiak Anna és János végrehajtást szenvedők elleni 978 kor. tőke, ennek 1909. évi február hó 16-ikától járó 5% kamatai, 72 kor. 60 fillér eddigi, 24 kor. 07 fillér jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. értelmében még örökhatáru Kordiak György nevével álló s a bajorvági 1. 10. sz. tjkvben, A. I. 1., 3—10. sorsz. alatt fölvetett 1/10-ad rész telekhez kiosztott (17—18.) hr. sz., 93 öi. sz. ház- és kertből, 100., 127., 160., 187., 201., 252., 280. hr. sz. szántókból és 1/100-ed legelő- és 1/100-ad erdő-illetőségéből B. 3. alatti 1/10-ad részbeni jutalékra a 640 koronában;
2. 78. sz. tjkvben A. I. 3—6., 9. sorsz. alatt fölvetett nemesi birtokhoz kiosztott 292, 300, 304., 306., 325/1. a. hr. sz. ingatlanokból a B. 30. alatti 1/100-ad jutalékára a 103 koronában és 3. 107. sz. tjkvben A. I. 1—14. sorsz. alatt fölvetett nemesi birtokhoz kiosztott 310/24., 310 25., 311/24., 311/25., 336/24., 336/25., 336/82., 336/83., 337/29., 337/30., 338/49., 338/50. és 339/50 hr. sz. erdők- és rétekből a B. 2. alatti 1/10-ad részbeni jutalékára a 170 koronában, mint ezennel megállapított becsés kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendeli és azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés 1910. évi márczius hó 11-ikén délelőtt 10 órakor Bajorvágs községházában fog megtartatni a következő, úgy a tkvi hivatalban, mint Bajorvágs községházában kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

Árverelni szándékoznak tartoznak az ingatlan becsátának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez lefizetni.

Kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Kisszeben, 1909. december 18.

Kochina Emil s. k.,
kir. jérv.

463/2—1910. kig. szám

Árverési hirdetmény.

Eperjes szab. kir. város tulajdonát képező csemétei erdőben kitermelt s megszámozott 1077 drb, mintegy 644.171 m.³ tömtartalommal, erdei-fenyő haszonfa 1910. márczius 2-ikán délelőtt 10 órakor Eperjes város tanács-termében nyilvános szó- és írásbeli versenytárgyaláson el fog adatni.

Kikiáltási ár az erdei-fenyő haszonfára 4832 korona. Árverelni kívánók felhivatnak, hogy a 483 kor. bánatpénzt az árverés megkezdése előtt, illetve az 1 (egy) koronányi bélyeggel ellátott és 483 korona bánatpénzt tartalmazó, kelően lepecsételt, zárt írásbeli ajánlatukat, amelyekben a megajánlott vételár számokkal és betűkkel tisztán kiírandó s abban határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétel nélkül aláveti, az árverés napjának délelőtti 10 órájáig Eperjes város polgármesteréhez nyújtják be.

Utóajánlatok vagy olyanok, amelyek a kikiáltott feltételeknek meg nem felelnek, nem fognak figyelembe vétetni.

A szerződési feltételek a városi polgármesteri hivatalnál és az eperjesi m. kir. állami erdőhivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Eperjes, 1910. február 14-ikén.

Krayzell Aladár,
polgármester.

Jó
olcsó
egészséges

az igazi családi kávé. Ez Kathreiner Kneipp-malatakávéjánál bebizonyul, ha minden háziasszony oly óvatos, hogy a bevásárlásnál mindig a Kathreiner nevet hangsúlyozza és csak olyan eredeti csomagokat fogad el, amelyek ezt a nevet és Kneipp plébános arcképét mint védjegyet viselik.

Az Alsó-körút 26. szám alatt levő :: ::

KERT

házzal együtt, bérbeadó vagy eladó.
■ Ugyanott üzleti és nickel kirakat-
állványok is eladók. Bővebb felvilágosítással szol-
gál *ösv. Schwarz Edéné*, Eperjes, Fő-utca 63., II. em.

Baromfikeltető-gép

Mücke-gyártmány, 120 tyúktojásra, majdnem új, teljesen jó állapotban **jutányos áron eladó.**

Tudakozódní s a gépet megtekinteni lehet a *Sarosvárm. Gazdasági Egyesület titkári hivatalában Eperjes, Vármegyeháza.*

KÁPOSZTÁS GÁBOR

okl. kőműves-mester

Eperjes, Dessewffy Arisztid-utca 2. sz.

A nagyérdemű közönség b. tudomására juttatja, hogy 1910. január 1-jétől iparát önállóan vezeti.

Elvállal mindennemű tervezés- és költségvetés-készítést, új építkezéseket, épületátalakításokat, csatornázási munkákat, nedves falak kiszáraitását, különböző beton- és padlózási, valamint minden egyéb építkezési munkálatokat.

A nagyérd. közönség becses pártfogását annál inkább is kérem, mivel néhai Gasch János építész úrnál 15 évig mint építészvezető szerepeltem s tapasztalataim révén a közönséget tökéletesen kielégíteni tudnám.

Maradtam —
kiváló tisztelettel: **Káposztás Gábor.**

MEGNYILT!

MEGNYILT!

SAVOY-

nagyszálloda

VIII., József-körút 16. BUDAPEST, VIII., József-körút 16

A főváros legmodernebb és legújabb szállodája. 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés. Hideg és meleg vízvezeték minden vendégszobában. Lift. Vacuum cleaner. Villanyvilágítás. Társalgótermek. Legnagyobb kényelem. Előkelő étterem és kávéház. Interurban telefon. Mérsékelt árak, szobák 3 kor. tól feljebb, fűtés-, világítással együtt. Modern egészségügyi tekintetek szerint berendezve. — Villamos-vasút-közlekedés az összes pályaudvarokkal. *

5500

közjegyzőileg hitelesített orvosi és magánbizonyítvány igazolja, hogy a

== KAISER-féle ==

MELL-KARAMELLÁK

a 3 fenyővel

a Köhögést

rekedtséget, hurutot és nyalkasodást, torokhurutot, gőrcsőt és hókhurutot a legjobban távolítanak el. Csomagok ára 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér.

Kapható:

SCHOLZE ALFRÉD

csukrászdája- s kávéházában és

LEFKOVITS EMIL

fűszer- és csemege-kereskedésében EPERJESÉN.

Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár.

470. szám.
1910. szám.

Helyesbítés.

Az Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár részéről közhírré tétetik, miszerint az 1910. évi 270. számú hirdetményben, téves összeállítás következtében, *a csoportonként megválasztandók arányszáma hibásan volt összeállítva; miért is ezt ezennel helyesbítjük.*

A helyes összeállítás szerint választandó lesz:

a) a *kereskedelmi* csoportból: Eperjesen 16 rendes- és 8 póttag, Bártfán 8 rendes- és 4 póttag, Kisszebenben 2 rendes- és 1 póttag, összesen 26 rendes- és 13 póttag a munkaadók sorából és ugyanannyi a biztosított tagok sorából;

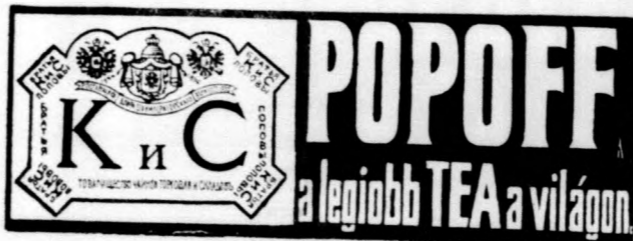
b) az *ipari* csoportból: Eperjesen 16 rendes- és 8 póttag, Bártfán 3 rendes- és 2 póttag, Kisszebenben 3 rendes- és 1 póttag, összesen 22 rendes- és 11 póttag a munkaadók sorából és ugyanannyi a biztosított tagok sorából;

c) a *gyári* csoportból: Eperjesen 6 rendes- és 3 póttag, Nagysároson 2 rendes- és 1 póttag, Kisszebenben 2 rendes- és 1 póttag, végül Bártfán 2 rendes- és 1 póttag, összesen 12 rendes- és 6 póttag a munkaadók sorából és ugyanannyi a biztosított tagok sorából.

Az iparágankénti arányszám a választás előtt Snappal a pénztár hirdetési tábláján hirdetve lesz.

Eperjes, 1910. február 17.

Sziklai Henrik s. k., Schreiber Ignác s. k., igazg. elnök. igazgató.

UNGHVÁRY JÓZSEF

szőlőtelepén és gyümölcsfa-iskolájában

== Czepléd (Pestmegye) ==

ez év őszén és tavaszán nagyobb mennyiségű (300-350 ezer darab) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra, 1-5 éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszibarack, cseresznye, meggy, eper, savanyú szeder, bollvillei körte, azarogalagonya, birs, lasponya, mandula, dió, füge, köszméte, ribizke, málna, földi eper (szamóca), ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, pyramis-eper, gömb-akác, pyramis-akác stb. csemeték. Ezek árai erősségük szerint 5-30, igen erősek 40-50 kr. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1-3 éves magcsemeték a következőkből: körte, alma, birs, doucin, besztercei szilva, cseresznye, fekete meggy, sajmeggy (Prunus Mahaleb) sárga barack, mandula, Prunus Myrabolána, galagonya és kőkeny; ezek árai erősségük szerint 100 drb 80 krtól 1 frt 80 krig, 1000 darab 7 frtól 17 frtig. Lepényfa (Gleditschia triacanthos) és akác, áthatlan sövény készítésére igen alkalmas 1-3 évesek, igen nagy készlet (kb. 3 millió). Ennek ára 1000 drb 3 frtól 8 frtig. Sorfának használható akác 200-220 cm. magas 1 darab 20 kr. 100 drb 18 frt, 1000 drb 170 frt. Ujdonságok a fentnevezett gyümölcsnemekből 1 drb 40-60 kr. Háromszor permetezett, szokványminőségű bor- és csemegezőlővessző, teljesen bedrett, sima 1000 darab 4 frtól 7 frtig, gyökeres 20 frtól 25 frtig.

Tessék árjegyzéket kérni!

97-1910. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A girálti kir. járásbíró, mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy Varganyin András végrehajtható *Bednarszik Anna, Mária, ism. tart. Bednarszik Antal, Tamás és János* végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében 240 kor. tökéltetés és járulékaik kielégítése végett a vh. árverést az eperjesi kir. törvényszék a girálti kir. járásbíró területén levő, Porócs községben fekvő, a porócsi 36. sz. tjkvben A. I., 5., 6., 8-22. sor., 163/n., 163/g., 158/f., 158/j., 158/d., 156/l., 156/n., 152/a., 152/f., 152/g., 154/a., 159/p., 159/q., 160., 161., 162., 146/b/e., 146/l/a. hr. sz. alatt foglalt s B. 11., 16. tétel alatt Bednarszik Anna, Mária, Dvorcsik Józsefné szül. Bednarszik Antónia, Bednarszik Antal, Bednarszik Tamás, Bednarszik János nevére irt ingatlanra 327 kor. kikiáltási árban, továbbá azon községi 37. sz. tjkvben A. I., 4-6. sor., 159/t., 154/l. hr. szám alatt foglalt s B. 24-29. tétel alatt Bednarszik Anna, Bednarszik Mária, Dvorcsik Józsefné sz. Bednarszik Antónia, Bednarszik Antal, Bednarszik Tamás, Bednarszik János nevére irt ingatlanra 208 kor. kikiáltási árban, s végre a porócsi 63. sz. tjkvben A. I., 2-4. sor., 45/b., 1/a/b., 146/b/c., 146/b/d. hr. sz. a foglalt s B. 8-13. t. a Bednarszik Anna, Bednarszik Mária, Dvorcsik Józsefné sz. Bednarszik Antónia, Bednarszik Antal, Bednarszik Tamás s Bednarszik János nevére irt ingatlanra 116 kor. kikiáltási árban elrendeli.

Az árverés megtartására határnapul 1910. évi február 28-ik napjának délelőtti 10 órája Porócs községhezához tüzetik ki, a mikor a fentebb megjelölt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadán alul eladatni nem fognak.

Árverezni színdékozők tartoznak bánatpénzül 32 korona 70 fillért, 20 kor. 80 fillért és 11 kor. 60 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Az a vevő, a ki az árverésen leg többet ígér, mielőtt az ingatlan leütetnék, köteles az általa ígért ár 10% át, melybe a bánatpénz is betudatik, a kiküldött kezéhez lefizetni.

Kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Girált, 1910. január 25.

Kotosy Miklós,
kir. járásbíró.

Soha többé!

szappant nem cserélek, mióta a Bergmann-féle Steckenpferd-Lillomtejszappant (védjegye: nádparipa) Bergmann és Társa Elba melletti tetscheni gyárából használom, mivel egyedül ez az összes gyógyszerzappanok között a leghatásosabb szeptik ellen s szép, puha és lágy arczbőr ápolására Darabja 80 fillér. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

ROPS

MODELL 1910

1910-es
modellünk
újításai:

Intenzív lángzó, mely gyorsan forral és kevés szeszt fogyaszt

Erős alkatrészek, melyek kicserélhetők és tisztíthatók. Művészi kivitel (modern stílus) Galvanizált bronz színezés. Hozzáadva a 'Rops' biztonsági gyorsfűző eddigi előnyeit, a

'Rops' 1910

a jelenkor legszebb, legtartósabb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tűzhelye. Ha feldúl, elalszik! A szesz ki nem folyhat!

Ára Budapesten:
4.- korona.

Kapható minden szakmába vágó üzletben.

ROPS Fémárúgyár Részvénytársaság
Budapest, V., Váci-út 74/70.

Helyi elárúsítók: Dahlström Károly, Lavotha Ödön, Luchs Ede és Társa, Moskovits Gyula, Tauth Viktor.
Képviselek vidéken kerestetnek.

ÜZLETÁTVÉTEL!

Van szerencsém a nagyérd. közönség becses tudomására adni, hogy a helybeli, 71 év óta

fenn-
álló **BOHRANDT J. V.**

fűszer-, festék- és anyag-üzletet megvettem.

Azon leszek, hogy t. megbízóimnak mindenkor kifogástalan minőségű árút a legmérsékeltbb árak mellett szolgáltatassak ki.

Szives pártfogását és jóindulatát kéri

Vajdicska Kálmán.

Eladó olcsó áron, szabad kézből, 1200 magyar hold, elsőrendű = hegyi legelő, =
letarolt erdő, de még fennálló nagy fákkal, egészben vagy parcellákban. Igen alkalmas oly községeknek is, melyek saját erdőjüket letarolják és ezek helyett más erdőterületet venni szándékoznak.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos meghatalmazottja: dr. *Fellinek Manó* ügyvéd Budapesten, VII., Erzsébet-körút 56. sz.

Moto lok **Gazdák!** **Gőzgépek!**

Ha elsőrendű gépet akarnak venni, kérjék nek árjegyzéket európaszerű hírneves magánjáró és vontatható benzinlokomobilok, magánjáró és vontatható gőzlokomobilokról. Teljes cséplőkészletek!

Benzinmotoros kötőrő, faaprítógépek vontatásra és magánjáró szerkezettel.
Stabil benzinmotorok. Szívógáztelepek.
Kellner és Schanzer
Budapest, V., Aulich-utca 2. sz.
Sürgőnyozim: „Világosság” Budapest.

Eladó ház
A Rózsa-utca 3. sz. alatti ház két üzlethelyiséggel, bármire alkalmas, szabad kézből eladó.
Bővebbet ugyanott.

Pályázat.
Szacsúr községben (Zemplénm.) a róm. kath. templom kijavítására pályázat hirdettetik. Vállalkozók felkérhetnek a templom megtekintésére.

10,011/C—1909. sz. Cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút.
Hirdetmény.
A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút állomásain kezelendő összes vasúti kocsik be- és kirakására nézve megállapított díj-szabásson szerű rakodási időnek az 1909. évi szeptember hó 25-ikén kelt 58,901 C. sz. hirdetménynyel 9 nappali órára történt leszállítása f. évi február hó 14-ikével hatályon kívül helyeztetik.
Budapest, 1910. február 12-ikén.
A vezérigazgatóság.

NAGYENYED = re forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra!

Gyümölcsfacsemeték
Sétányfák, Díszcserjék, Túlevelűek, Kerítésnövények, Bogyógyümölcsűek stb.
SZŐLŐOLTVÁNYOK (L. ssima ártú)
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Meghívás.

AZ EPERJESI BANKEGYLET

részvényesei ezennel tisztelettel meghívotnak a folyó évi február 23-ikán d. u. 3 órakor Eperjes szab. kir. városban, a városháza tanácskozási termében tartandó

rendes közgyűlésre.

A tanácskozás tárgyai:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az osztalék meghatározása.
5. Két igazgatósági tag helyének három évre és egy igazgatósági tag helyének egy évre való betöltése.
6. A netán üresedésbe jövő felügyelő-bizottsági rendes- és pótagok helyeinek betöltése.
7. Az alapszabályok 13., 20., 22. és esetleg 30. szakaszainak módosítása.

Eperjesen, 1910. évi január hó 15-ikén.

Péchy Zsigmond s. k.,
közgyűlési elnök.

Mérleg-számla.

Cselekvő	Szenvedő
Pénztárkészlet 61533 57	Részvénytőke 600000 —
Váltókézlet 2946844 32	Általános tartaléktőke 310000 —
Értékpapír-előlegek 23927 80	Különleges tartalékalap 120000 —
Kézizálog-kölcsönök 22199 19	Árfolyamkülönbözeti tartalékalap 12000 —
Ingatlanokra kölcsön 1631508 49	Nyugdíjalap 161086 70
Kölcsön kötvényekre 31983 93	Betétek 3647021 26
Értékpapírok 122384 66	Kifizetetlen osztalék 688 —
Szelvények 1438 19	Hitelezők 14322 —
Ércpénz 37 32	Folyószámlabeli hitelezők 168855 84
Felszerelés 7000 —	Visszleszámlálás 940765 13
Intézeti ház 70000 —	Nyereség-összeg:
Folyószámlabeli adósok:	Nyereség az 1909. évben 72845 30
fedezet mellett 718984 28	Nyereség-áthozat az 1908. évről 13744 06
pénzügyintézeteknél 19828 68	86589 36
Eperjes város 225528 52	K. 6061328 29
Adósok 18793 29	
Nyugdíjalap értékpapirjai 159336 05	
K. 6061328 29	

Eperjesen, 1909. évi december hó 31-ikén.

Libay Miklós s. k.,
vezérigazgató

Az igazgatóság:
Dr. Breyer Adolf s. k. Gombos Alajos s. k.
Dr. Kakusz Béla s. k. Kósch Árpád s. k.
Dr. Rosenberg Teofil s. k.

A fenti mérleg-számla alulírottak által az intézet számadásai és könyvei alapján megvizsgáltot és a közbenjárásunk mellett fölvetett leltárral összehasonlítottván, mindenben helyesnek találtot.

Eperjesen, 1910. évi január hó 15-ikén.

A felügyelő-bizottság:
Beszkid Antal s. k. Dr. Flórián Károly s. k.
Péchy Ignác s. k.

Üzleteredmény számlája.

Tartozik	Követel
Fizetések	Nyereség-áth. az 1908. évről 13744 06
Az igazgatótanácsnak 2392 —	Kamatok
Tiszti fizetések 18981 66	Leszámlított váltóknál 155347 20
Költségek	Folyószámlában 43998 28
Irodai szükségletek, jótékony adományok, házi-költség és tisztviselők jutalmazása 14088 06	Zálogoknál 5004 36
Állami adó, illeték-egyenérték, utadó és betegápolási pótlék 17300 63	Ingatlanokra adott kölcsönöknél 95216 06
Községi adópótlék 6631 92	Kötvénykölcsönöknél 3019 29
Leírás	Nyereség
Felszerelésnél 2000 —	Értékpapiroknál 6327 50
Váltóknál 21396 06	Szelvényeknél 356 01
Kamat	Ércpénznél 387 25
Betétek utáni kamat 140142 83	Házbér 1716 —
10% kamatadó 14267 20	Különféle jutalékok 8607 16
Levonások	
Nyugdíjalap részére 2483 36	
Jutalékokra: igazgatóság- és felügyelő bizottságnak 7450 09	
Nyereségösszeg: nyereség az 1909. évben 72845 30	
Nyereség-áth. az 1908. évről 13744 06	
K. 333723 17	K. 333725 17

Eperjesen, 1909. évi december hó 31-ikén.

Az igazgatóság:
Dr. Breyer Adolf s. k. Gombos Alajos s. k.
Dr. Kakusz Béla s. k. Kósch Árpád s. k.
Dr. Rosenberg Teofil s. k.

Libay Miklós s. k.,
vezérigazgató.

